

Raport
z działalności
Narodowego
Instytutu
Muzeów
2023

Raport z działalności

Narodowego Instytutu Muzeów

2023

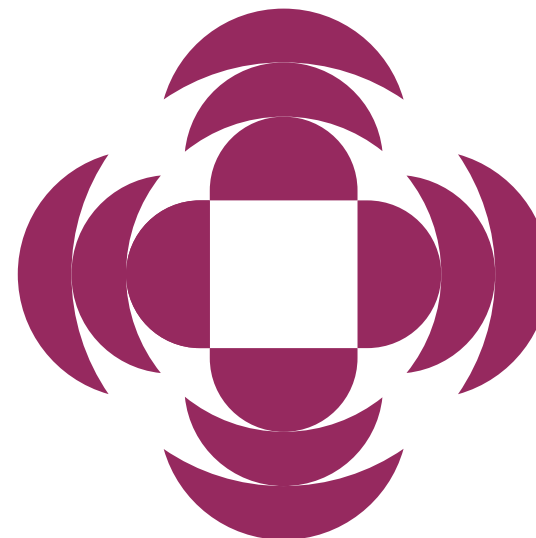
Spis treści

●	<u>Słowo wstępne</u>	7
①	<u>Dyrekcja</u>	11
②	<u>Rada Programowa</u>	13
③	<u>Wyznaczanie i upowszechnianie standardów</u>	15
④	<u>Sieciowanie muzeów</u>	41
⑤	<u>Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa polskich muzeów i ich zbiorów</u>	57
⑥	<u>PANOPTIKUM - centrum kompetencji dla muzeów</u>	65
⑦	<u>Dotacje</u>	70
⑧	<u>NIM w liczbach</u>	72
⑨	<u>Struktura organizacyjna i dane kontaktowe</u>	74

Słowo wstępne

Szanowni Państwo

Muzea zmieniają się nieustannie, a my wraz z nimi. 2023 rok był dla nas rokiem intensywnej ewolucji (ale nie rewolucji), której celem było dostosowanie profilu działalności Instytutu do potrzeb i oczekiwań środowiska muzealnego w Polsce. Narodowy Instytut Muzeów, wcześniej funkcjonujący jako Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, powstał na bazie powołanego ponad trzydzieści lat temu Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych, jednej z nielicznych na świecie instytucji wyspecjalizowanych w bezpieczeństwie zabytków, muzeów i ich zbiorów. W 2011 r. decyzją ministra kultury zakres działania Ośrodka został znacząco rozszerzony o zadania mające na celu wyznaczanie i upowszechnianie standardów w zakresie muzealnictwa. Zmiany wprowadzone w 2023 r. miały charakter porządkowy i praktyczny, polegający na uproszczeniu nazwy i uporządkowaniu zadań statutowych, które aktualnie obejmują trzy filary działalności:

- ① wyznaczanie i upowszechnianie standardów oraz dobrych praktyk w zakresie muzealnictwa i ochrony zbiorów, a także wspieranie rozwoju kadr muzealnych;
- ② inicjowanie i wspieranie współpracy pomiędzy muzeami, ich organizatorami oraz innymi instytucjami i organizacjami, a także publicznością na rzecz rozwoju muzeów i ich działalności sprzyjającej postępowi społeczno-gospodarczemu;
- ③ podejmowanie działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa polskich muzeów i ich zbiorów.

Wprowadzone zmiany to także nowe logo wskazujące na dynamikę naszych działań i oddziaływanie na cały sektor muzealny w Polsce, nowa siedziba w centrum Warszawy zachęcająca do kontaktu oraz zdefiniowana w kilku słowach misja: „Wspieramy rozwój muzeów!” – tylko tyle i aż tyle.

Nasze największe wyzwanie na najbliższe lata, które doskonale wpisuje się w tak sformułowaną misję, to budowa i oddanie do użytku PANOPTIKUM – centrum kompetencji dla muzeów, które zaoferuje wszystkim zainteresowanym placówkom gromadzącym zbiory przestrzeń magazynową spełniającą najwyższe standardy konserwatorskie, a także dostarczy usługi umożliwiające zachowanie i opracowanie naukowe gromadzonych muzealiów.

Przed Zespołem NIM stoi zatem wiele wyzwań, ale biorąc pod uwagę dotychczasowe zaangażowanie i spektrum realizowanych zadań, o których mogą Państwo przeczytać w naszym raporcie, nie ma dla nas rzeczy niemożliwych.

dr Paulina Florjanowicz

Dyrektor Narodowego Instytutu Muzeów

W imieniu całej Rady Programowej Narodowego Instytutu Muzeów z ogromną przyjemnością przedstawiam Państwu raport z naszej działalności w 2023 r. Wyznacza on punkt zwrotny dla naszej instytucji z tego względu, że scala aspiracje muzeów z całej Polski z wspierającą je strukturą organizacyjną obejmującą podmioty współodpowiedzialne wobec przyszłych pokoleń Polaków.

NIM dokłada wszelkich starań, by muzea były miejscami, z których można czerpać wiedzę i inspirację oraz zapewniającymi publiczności dobre samopoczucie. Nowa strategia naszego Instytutu, osadzona w dalekosiężnej wizji

oraz zasadniczej misji środowiska muzealnego, wprowadzana jest w życie w momencie, w którym w Polsce dokonują się zmiany. Elementem kluczowym owych zmian jest dołożenie wszelkich starań, by kadry muzealne mogły poszczycić się najwyższymi kwalifikacjami i kompetencjami, które pozwolą dostarczyć publiczności muzeów produkt najwyższej jakości.

To z NIM płyną bodźce, które pomagają muzeom tworzyć i powiększać zbiory, a także podnosić jakość badań i zabiegów konserwatorskich, które się w nich przeprowadza. Troska o zbiory ma znaczenie zasadnicze dla zapewnienia satysfakcji różnorodnych grup publiczności muzealnej oraz dla budowania prestiżu muzeów.

Jesteśmy ogromnie dumni z faktu, iż to właśnie naszemu Instytutowi powierzono realizację przełomowego w historii muzealnictwa projektu, jakim jest magazyn zbiorów dla polskich muzeów. Centralny magazyn muzealiów budowany w Lesznowoli, a nazwany PANOPTIKUM, zapewni polskim muzeom niezbędną infrastrukturę, jednocześnie pełniąc rolę katalizatora działalności szkoleniowej czy nowych form współpracy.

NIM pełni pierwszoplanową rolę łącznika polskich muzeów z odpowiednimi programami o zasięgu międzynarodowym. Nasze rozbudowane kontakty zagraniczne to wartość dodana dla wszystkich podmiotów w nie zaangażowanych. Wsparcie Instytutu dla ukraińskich muzealników stworzy korzystną platformę do wymiany wiedzy, rodząc nowe możliwości współpracy między Polską i Ukrainą.

Pragnę też skorzystać z okazji, by podziękować wszystkim członkom Rady Programowej za czynne wsparcie w kierowaniu Narodowym Instytutem Muzeów ku sukcesowi, jaki odniósł w minionym roku. Jednocześnie składam podziękowania Rady na ręce ministra Bartłomieja Sienkiewicza i całego jego zespołu za tak żywe zainteresowanie naszą pracą.

Chciałbym na zakończenie w imieniu wszystkich członków Rady pogratulować Pani Dyrektor dr Paulinie Florjanowicz i jej zespołowi ogromnych sukcesów opisanych na dalszych stronach niniejszego raportu, dzięki którym nasza praca w sposób istotny wpłynie na przyszłość całego środowiska muzealnego w Polsce.

Prof. Jack Lohman

Komandor Orderu Imperium Brytyjskiego
Przewodniczący Rady Programowej

Dyrekcja Narodowego Instytutu Muzeów

dr Paulina Florjanowicz

Dyrektor

Archeolog, ekspert w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym. Absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego, doktorat uzyskała w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN. Od 2023 r. dyrektor Narodowego Instytutu Muzeów (d. Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów), w latach 2016–2022 dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, odpowiedzialna za nadzór nad muzeami i politykę pamięci. Współautor i główny koordynator PW „Niepodległa” (2017–2022).

Od dwudziestu lat związana zarówno z organizacjami pozarządowymi (m.in. Fundacja im. Stefana Batorego w latach 2001–2003), jak i instytucjami publicznymi sektora kultury (m.in. Narodowe Centrum Kultury, Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Narodowy Instytut Dziedzictwa – dyrektor w latach 2011–2013).

Katarzyna Zielonka-Końtońska

Zastępca dyrektora ds. wiedzy o muzeach

Historyk sztuki, ekspert w zakresie zarządzania zbiorami muzealnymi ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystywania nowych technologii w tej dziedzinie. Absolwentka Uniwersytetu Gdańskiego i Uniwersytetu Wrocławskiego. Z Narodowym Instytutem Muzeów związana od 2012 r., a od 2020 r. pełni funkcję zastępcy dyrektora. Wcześniej pracowała w Narodowym Muzeum w Gdańsku (główny inwentaryzator w latach 2008–2012). W Instytucie odpowiada za obszary dotyczące dokumentacji i bezpieczeństwa konserwatorskiego zbiorów, programów wsparcia finansowego, statystyki i parametryzacji muzeów.

Od 2021 r. prowadzi projekt MUZEOMETR, którego celem jest opracowanie zintegrowanego systemu parametryzacji i oceny efektywności muzeów oraz innych instytucji kultury działających w obszarze polityki pamięci.

Bartosz Skaldawski

Zastępca dyrektora ds. współpracy z muzeami

Archeolog, ekspert w sprawach zarządzania dziedzictwem i potencjału rozwojowego dziedzictwa kulturowego. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2022 r. zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Muzeów. Wcześniej wiele lat związany z Narodowym Instytutem Dziedzictwa (dyrektor w latach 2018–2021). Współautor Narodowego Programu Ochrony Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Brał udział w pracach nad założeniami i treścią Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2014–2017.

Rada Programowa Narodowego Instytutu Muzeów kadencji 2022–2025

Bartosz Bartyzel

Rzecznik prasowy i kierownik Biura Prasowego Muzeum Auschwitz. Absolwent politologii i stosunków międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Andrzej Betlej

Historyk sztuki, profesor uczelni w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 2016–2019 był dyrektorem Muzeum Narodowego w Krakowie. Dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu – Państwowych Zbiorów Sztuki.

Dorota Folga-Januszewska

Historyk sztuki, muzeolog, krytyk. Profesor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, wicedyrektor Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

Jacek Friedrich

Historyk sztuki, muzealnik. Profesor w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Gdańskiego. W latach 2013–2020 dyrektor Muzeum Miasta Gdyni, od 2020 r. dyrektor Muzeum Narodowego w Gdańsku.

bp Michał Janocha

Biskup pomocniczy warszawski, historyk sztuki, teolog, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczący Rady ds. Kultury i Dziedzictwa Kulturowego Konferencji Episkopatu Polski.

Wojciech Kucharski

Historyk i archeolog, zastępca dyrektora ds. naukowych we wrocławskim Ośrodku „Pamięć i Przyszłość”.

Jack Lohman

(przewodniczący Rady)

Profesor, historyk sztuki, w latach 1999–2002 dyrektor Muzeów Narodowych RPA, 2002–2012 dyrektor Museum of London, 2012–2021 dyrektor Królewskiego Muzeum Kolumbii Brytyjskiej. Światowej klasy specjalista w dziedzinie muzeów.

Karol Nawrocki

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej. Absolwent Instytutu Historii Uniwersytetu Gdańskiego, doktor nauk humanistycznych, społecznik. W latach 2017–2021 dyrektor Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

Marzena Szmyt

(wiceprzewodnicząca Rady)

Archeolog, profesor na Wydziale Archeologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dyrektor Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.

Wyznaczanie i upowszechnianie standardów

Do zakresu działalności Narodowego Instytutu Muzeów należy m.in. wyznaczanie i upowszechnianie standardów oraz dobrych praktyk w dziedzinie muzealnictwa i ochrony zbiorów. Wypełniając to zadanie, Instytut w 2023 r. kontynuował prace w ramach programu statystyki publicznej GUS. Pracownicy NIM przeprowadzili badanie „Infrastruktura i bezpieczeństwo”, którego wyniki, ujęte w przejrzystą formę raportu, opublikowaliśmy na stronie internetowej Instytutu. O szczegółach badania piszemy poniżej. Wiedzą i doświadczeniem w zakresie statystyki muzealnej dzieliliśmy się także z innymi instytucjami, opracowując tematy m.in. dla Głównego Urzędu Statystycznego („Kultura i dziedzictwo narodowe w 2022 r.”) i Narodowego Centrum Kultury („Rocznik Kultury Polskiej 2023”). Nie zapomnieliśmy ponadto o międzynarodowej wymianie doświadczeń. W zeszłym roku wzięliśmy udział w spotkaniu plenarnym European Group on Museum Statistics (EGMUS) w Belgradzie.

W 2023 r. Narodowy Instytut Muzeów realizował 2. etap projektu MUZEO-METR oraz projekt historyczno-badawczy DECORUM. Celem pierwszego jest stworzenie transparentnych zasad finansowania muzeów na podstawie algorytmu bazującego na wskaźnikach oceny instytucji. Drugi to projekt proweniencyjny, badania wypożyczeń niemuzealnych w okresie PRL.

O obu projektach przeczytają Państwo w dalszej części raportu.

Zapraszamy także do zapoznania się z informacjami na temat metody RE-ORG, która powstała z myślą o poprawie warunków przechowywania muzealiów w istniejących już przestrzeniach magazynowych, bez konieczności planowania i budowania nowych pomieszczeń. Narodowy Instytut Muzeów na mocy porozumienia podpisanego z Muzeum Narodowym w Poznaniu pracuje przy wdrożeniu metodologii organizacji magazynów muzealnych.

NIM pełnił również rolę Centrum Kompetencji ds. digitalizacji muzealiów w ramach programu rządowego Kultura cyfrowa 2023, oferując m.in. wsparcie szkoleniowe dla beneficjentów programu oraz bieżące konsultacje w zakresie digitalizacji. W 2023 r. do archiwizacji przyjęliśmy materiały od 21 beneficjentów wytworzone w ramach projektów dofinansowanych z programu. Zorganizowaliśmy również, we współpracy z Muzeum Historii Polski, konferencję z cyklu „Digitalizacja w muzeach – forum dyskusyjne” połączoną ze szkoleniem Architektury Informacyjnej Państwa w kontekście projektów cyfrowych w obszarze sektora kultury.

Narodowy Instytut Muzeów realizuje prace powierzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczące uzgadniania projektów regulaminów i statutów muzeów. Bierze także udział w procedurze przyznawania tzw. immunitetu muzealnego. W 2023 r. prowadziliśmy procedurę uzgodnień w imieniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla 26 statutów i 66 regulaminów muzeów. Rozpatrzyliśmy 61 wniosków o immunitet muzealny na 5 wystaw z 3 muzeów. We współpracy z MKiDN zorganizowaliśmy szkolenie dla przedstawicieli muzeów zainteresowanych korzystaniem z tzw. immunitetu muzealnego przy organizacji wystaw czasowych. Na zlecenie NIM został opracowany raport dotyczący zasad ochrony prawnej obiektów wypożyczanych na wystawy czasowe w systemach prawnych państw obcych oraz rekomendacji ewentualnych zmian w rozporządzeniu Ministra KiDN z dn. 14 października 2015 r. w sprawie wniosku o objęcie ochroną prawną rzeczy ruchomej o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej, wypożyczanej z zagranicy na wystawę czasową organizowaną na terytorium RP.

NIM jest instytucją zarządzającą programem rządowym z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego Wspieranie działań muzealnych. Od 2020 r. Instytut prowadzi własny program grantowy Rozbudowa zbiorów muzealnych, a od 2023 r. – program Izby Pamięci. Pracownicy Instytutu przeprowadzają procedury oceny wniosków składanych do programów, koordynują pracę zespołów sterujących oceniających wnioski oraz nadzorują i kontrolują dofinansowane zadania. W 2023 r. przeprowadziliśmy konkursy we wspomnianych programach, przyznając 74 dotacje w ramach Wspierania działań muzealnych, 25 dotacji w dwóch naborach programu Rozbudowa

zbiorów muzealnych i 40 dotacji dla Izby Pamięci. O szczegółach piszemy w kolejnej części niniejszego raportu, a zestawienie wszystkich dotacji zamieściliśmy na końcu.

Pracownicy Narodowego Instytutu Muzeów regularnie aktualizują „Przegląd konkursów dotacyjnych” oraz poradnik „Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność muzeów”. Publikacje te znajdują Państwo na naszej stronie internetowej. Zapraszamy także do zapoznania się z bazą

studiów skierowanych do muzealników i osób związanych z muzealnictwem.

W ramach wspierania rozwoju kadr muzealnych NIM przygotował ofertę dydaktyczną – w ubiegłym roku przeprowadziliśmy 28 szkoleń, w tym szkolenie i wizyty studyjne dla muzealników ukraińskich. O tym aspekcie naszej pracy pozwolimy sobie napisać więcej.

Podobnie zachęcamy Państwa do zapoznania się z działalnością wydawniczą Instytutu. Nasze najważniejsze projekty szczegółowo przedstawimy poniżej.

Chcielibyśmy również zwrócić Państwa uwagę na podcasty NIM. „Muzealnicy Mówią” to seria rozmów z muzealnikami, którzy opowiadają o swojej pracy, między innymi o projektach wystawienniczych, edukacyjnych, konserwatorskich czy wydawniczych. Rozmawiamy o publiczności, wyzwaniach, a także zmianach zachodzących w polskim muzealnictwie. Dotychczas ukazały się dwie serie podcastów. Pierwszy sezon poświęcony był laureatom 43. Konkursu na Wyda-

rzenie Muzealne Roku Sybilla 2022. W drugim odajemy głos laureatom Konkursu Muzealna Książka Roku 2023, czyli przeglądu wydawniczej działalności polskich muzeów. Wywiady przeprowadza Martyna Kliks – historyczka sztuki i niderlandystka, autorka podcastu „Gablotki” o muzeach i kolekcjach sztuki. Podcasty są dostępne na różnych platformach streamingowych: Spotify, Apple Podcasts, Google Podcasts oraz YouTube, co czyni je łatwo dostępnymi dla szerokiej publiczności.

Projekt

Statystyka muzeów

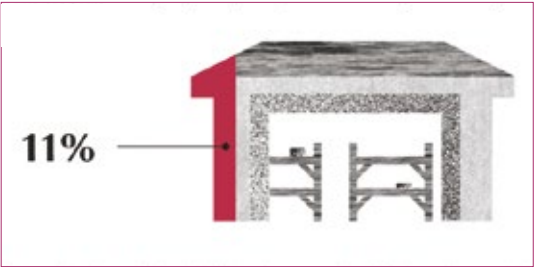
Na początku 2023 r. Narodowy Instytut Muzeów przeprowadził badanie w ramach kolejnej edycji projektu Statystyka muzeów – Infrastruktura i bezpieczeństwo (KK-3 IB). W badaniu wzięła udział rekordowa liczba respondentów – muzeów wpisanych do wykazu muzeów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: 86% muzeów będących instytucjami kultury (329 placówek, 606 wraz z oddziałami) oraz 23% muzeów nieposiadających osobowości prawnej (137 placówek, 141 z oddziałami).

Celem badania było zidentyfikowanie stanu infrastruktury jaką dysponują muzea oraz analiza kwestii dotyczących bezpieczeństwa zbiorów i osób. W wyniku opracowania i analizy zebranych danych powstał raport „Infrastruktura i bezpieczeństwo 2019–2022” opublikowany na stronie internetowej Narodowego Instytutu Muzeów. Z raportu można m.in. dowiedzieć się, że zdecydowana większość muzeów będących instytucjami kultury, która wzięła udział w badaniu, posiadała magazyny zbiorów (95,1%, N = 326), lecz tylko dla niespełna 43% placówek powierzchnia magazynowa, którą miały do dyspozycji, wystarczała dla aktualnej liczby eksponatów (N = 310). Dokładnie 65,5% badanych muzeów kontrolowało środowiskowe warunki przechowywania swoich zbiorów we wszystkich magazynach, natomiast częściowo takiej kontroli dokonywało 26,1% instytucji (N = 310).

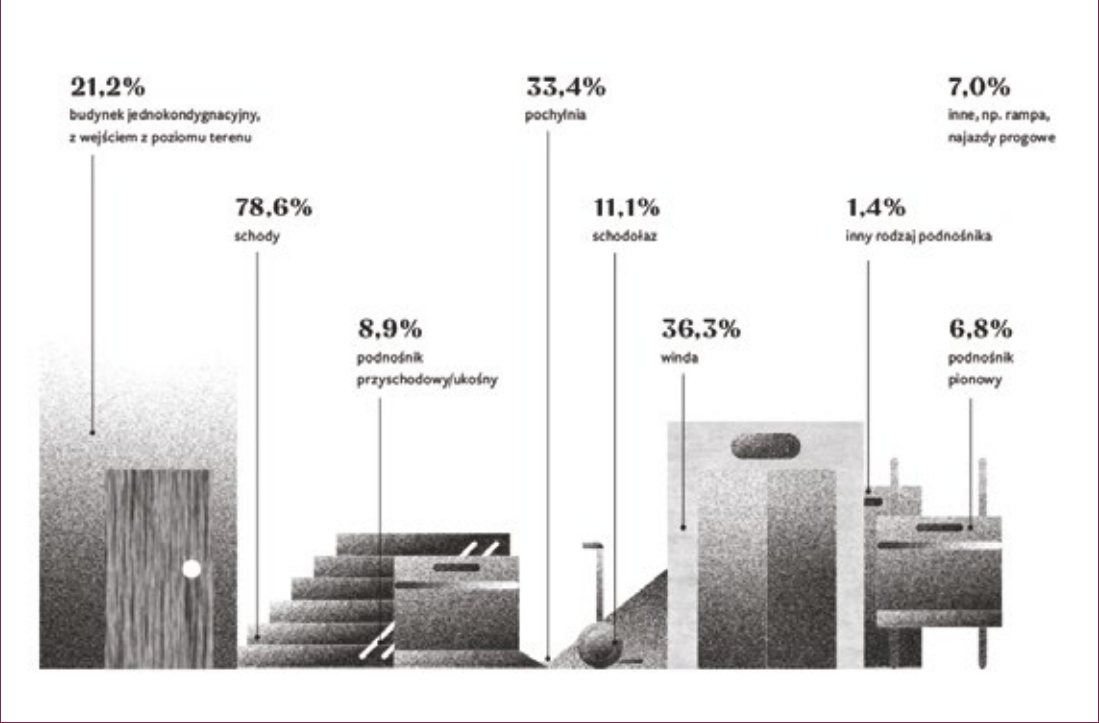
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowy Instytut Muzeów są współautorami tematu badawczego Obiekty i działalność instytucji kultury (symbol: 1.28.01) realizowanego w ramach Programu badań statystycznych statystyki publicznej w obszarze kultura. Badanie pn. „KK-3 – ankieta dotycząca statystyki muzeów” zostało uwzględnione w statystyce publicznej począwszy od Pbssp na 2022 rok, tym samym stało się obowiązkowe dla muzeów wpisanych do wykazu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Infografika z raportu *Infrastruktura i bezpieczeństwo 2019–2022* – muzea, w których powierzchnia magazynowa była wystarczająca dla aktualnej ilości zbiorów (dane dla 310 muzeów biorących udział w badaniu).

Infografika z raportu *Infrastruktura i bezpieczeństwo 2019–2022* – średnia stosunku powierzchni magazynowej do powierzchni ogółem budynków użytkowanych (dane dla 582 muzeów biorących udział w badaniu).

Infografika z raportu *Infrastruktura i bezpieczeństwo 2019–2022* – rozwiązania zapewniające dostępność komunikacji poziomej i pionowej zastosowane w muzeach (dane dla 584 muzeów biorących udział w badaniu).

Badanie ze względu na swoją specyfikę jest realizowane corocznie, jednak w podziale na cztery obszary powtarzane w cyklu czteroletnim (Infrastruktura i bezpieczeństwo KK-3 IB – Pbssp 2022, następnie 2026; Organizacja i zarządzanie KK-3 OZ – Pbssp 2023, następnie 2027; Zarządzanie zbiorami KK-3 ZZ – Pbssp 2024, następnie 2028; Działalność upowszechniająca KK-3 DU – Pbssp 2025, następnie 2029).

Pochodzące z ankiet dane są poddawane analizom dzięki czemu jest możliwe wypracowywanie skutecznych metod wspierania muzeów. Efektem analizy gromadzonych danych są także publikacje o charakterze informacyjno-naukowym wydawane cyklicznie przez Narodowy Instytut Muzeów, przygotowywane we współpracy z ekspertami. Wersje elektroniczne publikacji znajdują się na stronie internetowej Instytutu oraz na stronie projektu Statystyka muzeów.

Projekt MUZEOMETR

W 2023 r. Narodowy Instytut Muzeów zrealizował 2. etap projektu MUZEOMETR: Zintegrowany system parametryzacji i oceny efektywności muzeów oraz innych instytucji kultury działających w obszarze polityki pamięci.

Projekt jest realizowany od czerwca 2021 r. z inicjatywy Departamentu Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz we współpracy z Uniwersytetem SWPS w ramach działalności Centrum Badań nad Ekonomiką Miejsc Pamięci. Głównym założeniem tego wieloletniego projektu jest przebudowa dotychczasowego systemu oceny efektywności i zasad finansowania muzeów oraz instytucji kultury gromadzących zbiory i prowadzących działalność wystawienniczą. W trakcie prac przewiduje się opracowanie i przetestowanie modelu zarządzania zorientowanego na efektywność realizacji strategicznych celów społecznych instytucji, zawierającego definicję i wskaźniki realizacji celów. Docelowo jest planowane stworzenie algorytmu pomiaru efektywności, dostarczającego analizy kosztów i korzyści. Realizacja projektu, w kolejnych etapach, zakończy się opracowaniem prototypu narzędzia informatycznego do pomiaru efektywności ww. instytucji umożliwiającego naliczanie i rozliczanie dotacji rocznej dla instytucji oraz zebraniem rekomendacji dla zmian legislacyjnych.

W ramach dotychczas zrealizowanych działań, na podstawie analizy literatury przedmiotu oraz szeregu danych, opracowano założenia algorytmu. Algorytm będzie się składać z trzech elementów oceny: ilościowej, jakościowej oraz organizatorskiej. Pierwszy z elementów był przedmiotem prac w 1. etapie zadania. W 2. etapie w oparciu o wywiady jakościowe z muzeami z grupy testowej opracowano prototyp elementu oceny ilościowej. Na podstawie zrealizowanego badania ankietowego, w którym wzięły udział 183 muzea, i zebranych w nim danych statystycznych przetestowano narzędzie służące do estymacji liczby kadry.

7 grudnia 2023 r. Narodowy Instytut Muzeów zorganizował w Muzeum Historii Polski konferencję podsumowującą wyniki prac projektu, w której uczestniczyło 90 uczestników z ok. 50 instytucji.

Projekt wymaga pogłębionych prac, w tym szeregu konsultacji eksperckich i środowiskowych, by algorytm stał się narzędziem użytecznym i wiarygodnym. W planach projektu jest przyjrzenie się drugiemu elementowi oceny – części jakościowej algorytmu. Planowane są konsultacje ze środowiskiem muzealnym, w wyniku których powstanie metodologia oraz badanie ankietowe jakościowe.

Realizację 2. etapu projektu MUZEOMETR: Zintegrowany system parametryzacji i oceny efektywności muzeów oraz innych instytucji kultury działających w obszarze polityki pamięci dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa.

Projekt historyczno-badawczy DECORUM

Projekt DECORUM jest pierwszym kompleksowym i zakrojonym na szeroką skalę projektem badawczym poświęconym stratom muzealiów w okresie tzw. Polski Ludowej.

Projekt był realizowany w 2023 r. przez Narodowy Instytut Muzeów we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Instytutem Pamięci Narodowej oraz we współpracy z zespołami badawczymi z wybranych muzeów (Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Muzeum Narodowe w Kielcach, Muzeum Narodowe w Poznaniu, Muzeum Narodowe w Lublinie, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Zamkowe w Malborku).

Jednym z podstawowych celów projektu było uzyskanie wiedzy na temat wypożyczeń muzealiów do instytucji niemuzealnych, tj. do dekoracji urzędów i organizacji w latach 1945–1989, które nie zostały zwrócone muzeom i ich los pozostaje nieznany. Projekt wsparł badania proveniencyjne zbiorów wybranych muzeów poprzez przekazanie środ-

ków na ich przeprowadzenie oraz stworzenie warunków do wymiany doświadczeń. Dodatkowym efektem projektu było opracowanie rekomendacji w sprawie dalszych badań zbiorów muzealnych w tym zakresie.

Metoda RE-ORG

Metoda RE-ORG powstała z myślą o poprawie warunków przechowywania muzealiów w istniejących już przestrzeniach magazynowych, bez konieczności planowania i budowania nowych pomieszczeń. RE-ORG został opracowany w 2011 r. przez ICCROM i UNESCO jako odpowiedź na przeprowadzone rok wcześniej badania, które wykazały, że przepełnienie magazynów muzealnych i panujące w nich warunki zagrażają 60% przechowywanych w nich zbiorów.

W Polsce inicjatorem współpracy z ICCROM było Muzeum Narodowe w Poznaniu, które, po udziale w międzynarodowej odsłonie warsztatów „RE-ORG China” zorganizowanej w 2015 r., podjęło się reorganizacji części przestrzeni magazynowych w oparciu o tę metodę. W 2022 r., dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum zorganizowało ogólnopolskie warsztaty, w trakcie których uczestnicy zreorganizowali magazyny kolejnych oddziałów MNP.

W 2023 r. pomiędzy Narodowym Instytutem Muzeów a Muzeum Narodowym w Poznaniu zostało podpisane porozumienie dotyczące współpracy przy upowszechnianiu metody RE-ORG w Polsce.

Zorganizowano szkolenie trenerskie, które przeprowadzili współtwórcy metody Gaël de Guichen, Specjalny Doradca Dyrektora Generalnego ICCROM, Aida Nunes z Muzeum w Lizbonie oraz Marjolijn Debulpaep, kierująca Działem Konserwacji Prewencyjnej w Królewskim Instytucie Dziedzictwa Kulturowego (KIK-IRPA) w Brukseli. Uprawnienia uzyskali pracownicy Muzeum Narodowego w Poznaniu, Muzeum Narodowego w Gdańsku, Muzeum Narodowego w Warszawie, Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi oraz Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem.

W 2023 r. zorganizowane zostały również warsztaty praktyczne, po raz pierwszy prowadzone w języku polskim i przez polskich trenerów. Podczas warsztatów zreorganizowano magazyny Oddziału Sztuki Nowoczesnej Muzeum Narodowego w Gdańsku. Warsztaty miały zasięg regionalny i zaproszono na nie muzealników z województw pomorskiego, kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego.

Obecnie trwają prace nad polską wersją językową podręczników wspierających wykorzystanie metody RE-ORG oraz wypracowanie strategii upowszechnienia tej metody w Polsce.

Program wsparcia finansowego

Program rządowy

Wspieranie działań muzealnych

Program rządowy Wspieranie działań muzealnych, dla którego Narodowy Instytut Muzeów pełni funkcję instytucji zarządzającej, został stworzony jako jeden z programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wyrażając dbałość o ochronę, zachowanie i popularyzację zasobów dziedzictwa kulturowego. Jego celem jest wspieranie działalności w zakresie opieki konserwatorskiej nad muzealiami, archiwaliami i księgozbiorami, a także prezentacja zbiorów w postaci atrakcyjnych poznawczo projektów wystawienniczych i wydawniczych.

Wnioskodawcami programu mogą być samorządowe instytucje kultury, organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe. Rodzaje zadań kwalifikujących się do dofinansowania zostały przemyślane w sposób umożliwiający zaspokojenie niemal wszystkich statutowych potrzeb muzeów i instytucji prowadzących działalność muzealną. W ramach programu beneficjenci realizują następujące zadania: organizacja czasowych wystaw muzealnych, modernizacja lub tworzenie stałych wystaw muzealnych, tworzenie wystaw wirtualnych, publikacja bezpłatnych katalogów do wystaw bądź zbiorów muzealnych, konserwacja zbiorów i wyposażanie pracowni konserwatorskich.

Program od lat cieszy się dużą popularnością wśród muzealników. W 2023 r. złożono 229 wniosków, spośród których wyłonione zostały 74 projekty do dofinansowania o łącznej wartości około 7 000 000,00 zł. Dzięki otrzymanemu wsparciu powstały nowe wystawy stałe (m.in. „Blask złota i srebra, czyli pieniądz w baroku” w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie, „Na pograniczu... Najstarsze dzieje ziemi jarosławskiej” w Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich) i czasowe (m.in. wystawa jubileuszowa w setną rocznicę powstania Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, „Misterium Słońca. Kopernik, syn renesansu” w Muzeum Okręgowym w Toruniu, „Jakub Szczesny. Polskie Projekty Polscy Projektanci”

w Muzeum Miasta Gdyni). Zmodernizowano wystawy już istniejące (m.in. w Muzeum Emigracji w Gdyni, Muzeum Powstania Warszawskiego). Zbiory poddano konserwacji, m.in. zabytki papierowe (Biblioteka Diecezjalna w Pelplinie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu i in.), zabytki techniki (Muzeum – Kaszubski Park Etnograficzny im. Teodory i Izidora Gulgowskich we Wdzydzach, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku i in.), tkaniny (Muzeum – Zamek w Oporowie, Muzeum Kresów w Lubaczowie i in.). Doposażono pracownie konserwatorskie (m.in. w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu, Muzeum Górnośląskim w Bytomiu). Wydano katalogi zbiorów (m.in. Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie pt. „Malarki warszawskie”, Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku pt. „75 lat Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku”) i wystaw (m.in. „Miasto – Moda – Maszyna” Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi).

Program wsparcia finansowego

Program Rozbudowa zbiorów muzealnych

Rozbudowa zbiorów muzealnych to własny program grantowy Narodowego Instytutu Muzeów realizowany od 2020 r. Jego podstawowym celem jest rozwój polskich zbiorów publicznych poprzez dofinansowanie muzeów w zakresie zakupów wartościowych obiektów. Maksymalna wnioskowana kwota w ramach jednego naboru to 500 000,00 zł. Obsługa programu prowadzona jest w elektronicznym systemie zapewniającym łatwy dostęp oraz szybką ścieżkę procedowania. Zgodnie z założeniami regulaminu programu złożone wnioski mają szansę otrzymania nawet do 100% kosztów projektu.

W odpowiedzi na potrzeby środowiska muzealnego w 2023 r. rozszerzono grupę uprawnionych podmiotów o muzea, które dopełniły procedury uzgodnienia statutu z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z wyłączeniem jedynie muzeów wpisanych do RIK MKiDN (w poprzednich edycjach program był adresowany wyłącznie do instytucji z Państwowego Rejestru Muzeów).

Program stanowi formę nie tylko finansowego wsparcia i ochrony dóbr kultury. Jest także narzędziem do szerzenia dobrych praktyk w zakresie opracowywania i realizacji polityki gromadzenia zbiorów oraz procedur nabywania, z poszanowaniem przepisów prawa krajowego i międzynarodowego. Regulamin programu zawiera wytyczne dotyczące ustalania proveniencji obiektów planowanych do zakupu, propagując tym samym zasady zawarte w Kodeksie Etyki ICOM i motywując muzea do podejmowania badań proveniencyjnych. Dzięki stałym terminom naborów muzea mają możliwość starannego przygotowania się do procedury zakupu. Dla wielu instytucji aplikowanie do programu stało się stałym punktem w harmonogramie wnioskowania o dofinansowania.

Zakres realizowanych zakupów jest różnorodny i dotyczy zarówno dzieł sztuki, fotografii, rzemiosła, jak i zbiorów etnograficznych, sztuki użytkowej czy zabytków techniki.

W 2023 r. przekazano muzeom wsparcie w łącznej kwocie 3 500 000,00 zł, dofinansowując 25 projektów. W ramach programu zakupiono m.in. obrazy Olgi Boznańskiej „Portret Czesława Wierusza-Kowalskiego” i Czesława Wierusza-Kowalskiego „Sanna” do kolekcji wieruszanów gromadzonej od lat w Muzeum Okręgowym w Suwałkach, bilet skarbowy 1 zł z 1794 r. do kolekcji numizmatów Insurekcji Kościuszkowskiej Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, kolekcję mebli biedermeier do Zamku Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie, ikony z XVI i XVII w. do Muzeum Kresów w Lubaczowie i Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, kolekcję obiektów i prac rysunkowych związanych z Domem Zofii i Oskara Hansenów w Szuminie do Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, historyczne pojazdy do kolekcji Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, Muzeum Lotnictwa oraz Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu, a także kolekcje ubiorów do Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi i Muzeum Miejskiego w Żywcu.

Program wsparcia finansowego

Program Izby Pamięci

W dążeniu do ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego lokalnych społeczności Narodowy Instytut Muzeów ogłosił w 2023 r. program dotacyjny Izby Pamięci, skierowany do środowisk społecznych i samorządów gminnych. Stanowi on odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na tworzenie miejsc, w których wiedza na temat historii małych ojczyzn może być podtrzymywana i przekazywana kolejnym pokoleniom.

Wnioskodawcami programu są instytucje kultury szczebla gminnego i organizacje pozarządowe. Program finansuje i wspiera tworzenie izb stanowiących efekt oddolnych inicjatyw lokalnych społeczności współpracujących z władzami samorządowymi. Wartość tego podejścia tkwi również w minimalizowaniu kosztów organizacyjnych, zastępuje bowiem tworzenie nowych instytucji kultury. Beneficjentami programu są domy kultury, biblioteki, fundacje, stowarzyszenia i muzea z różnych regionów Polski.

Większość działa na terenach pozbawionych stałej oferty kulturalnej.

W pierwszym etapie programu, do którego nabór odbył się w 2023 r., 40 podmiotów otrzymało wsparcie finansowe na zgromadzenie, opracowanie i zabezpieczenie zbiorów oraz przygotowanie koncepcji wystawy stałej. Współpraca z lokalnym samorządem czy miejscowymi przedsiębiorcami jest kluczowa, ponieważ gwarantuje miejsce dla izby pamięci. Dla beneficjentów programu Narodowy Instytut Muzeów organizuje – we współpracy z Ośrodkiem „Pamięć i Przyszłość” we Wrocławiu – szkolenia i warsztaty z ekspertami z muzeów i instytucji pamięci, które umożliwiają beneficjentom zdobycie wiedzy w zakresie pozyskiwania obiektów, zabezpieczania i ewidencji, a także prowadzenia działań związanych z udostępnieniem i popularyzacją zbiorów.

W drugim etapie, realizowanym w 2025 r., beneficjenci, którzy skutecznie zrealizują działania z pierwszego etapu, będą mogli ubiegać się o kolejne wsparcie. Celem dofinansowania będzie stworzenie wystaw stałych i opracowanie programu działania izb pamięci, które zgodnie z założeniami programu przyczynią się do trwałego wzmocnienia wspólnot lokalnych i ich tożsamości. Długofalowym celem programu jest wspieranie kapitału społecznego i zbudowanie sieci izb pamięci, które będą w przyszłości kształtować lokalne dziedzictwo kulturowe.

Szkolenia realizowane przez Narodowy Instytut Muzeów

Jednym z działań statutowych Narodowego Instytutu Muzeów, wyspecjalizowanej instytucji skoncentrowanej na zasadniczych obszarach muzealnictwa i ochrony zbiorów publicznych, jest wspieranie rozwoju kadr muzealnych. W 2023 r. Instytut kontynuował swoją działalność szkoleniową. Jest to jedna z ustawicznych form eksperckiego wsparcia środowiska muzealnego, służąca rozwojowi i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych. Odbiorcami oferty szkoleniowej Narodowego Instytutu Muzeów są przede wszystkim pracownicy muzeów. Nierzadko zdarza się, że w wybranych szkoleniach uczestniczą również pracownicy innych instytucji kultury przechowujących dobra kultury, pracownicy obiektów zabytkowych oraz przedstawiciele firm projektujących, instalujących i konserwujących systemy zabezpieczeń w obiektach.

W 2023 r. oferta dydaktyczna Narodowego Instytutu Muzeów objęła 28 szkoleń o otwartym naborze, stanowiących łącznie 55 dni szkoleniowych. Plan ten w swoim zakresie uwzględniał najważniejsze obszary działania muzeów, tj. zarządzanie muzeami, zarządzanie zbiorami (w tym ich dokumentację i digitalizację), bezpieczeństwo i ochronę zbiorów, udostępnianie zbiorów, publiczność w muzeum oraz prawo w działalności muzeów. Szkolenia były organizowane zarówno w formie online, jak i stacjonarnej. W ciągu minionego roku w szkoleniach wzięło udział 1152 uczestników, w tym 283 muzealników z Ukrainy.

Instytut kontynuował bowiem realizację oferty szkoleniowej dla muzealników ukraińskich. Szkolenie „ABC polskich muzeów” zostało zrealizowane w dniach 19–21 czerwca 2023 r. w formule online wraz z tłumaczeniem symultanicznym na język ukraiński. Uzupełnieniem szkolenia były wizyty studyjne przeprowadzone w czterech warszawskich muzeach (Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie). W dniach 11–12 października 2023 r. odbyło się drugie szkolenie online z tłumaczeniem symultanicznym na język ukraiński – „Zasoby cyfrowe instytucji kultury w Polsce oraz możliwości ich wykorzystania”.

Rocznik „Muzealnictwo” ma już 72 lata. To jedno z najważniejszych czasopism zajmujących się problematyką ochrony dziedzictwa kulturowego, którego nieodłączną częścią są muzea. Wydawany od 1952 r. dokumentuje historię polskich muzeów i ich teraźniejszość, prezentując na swoich łamach dzieje kolekcjonerstwa, teorię i praktykę muzealnictwa, zagadnienia związane z edukacją, digitalizacją, promocją, konserwacją i promocją, a także rozwiązania organizacyjne i legislacyjne. Prekursorami periodyku były „Przegląd Muzealny”, „Pamiętnik Muzealny” i „Kwartalnik Muzealny”, a inicjatorem i pierwszym redaktorem naczelnym – prof. Kazimierz Malinowski. Od 2011 r. wydawcą czasopisma jest Narodowy Instytut Muzeów.

„Muzealnictwo” podlega ocenie parametrycznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, plasując się w wykazie czasopism naukowych z wynikiem 100 punktów. Rocznik jest ponadto indeksowany w międzynarodowych bazach naukowych: Scopus, CEEOL (Central and Eastern European Online Library), CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities), DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH Plus (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences), Google Scholar, Index Copernicus Journals Master List, Ulrich’s Periodicals Directory.

Artykuły naukowe publikowane w czasopiśmie poddajemy procedurze podwójnej ślepej recenzji. Drukujemy także krótsze teksty nieparametryzowane. Rocznik ma ambicje międzynarodowe, czego wyrazem są trzy specjalne tomy anglojęzyczne wydane w ciągu ostatnich lat, tłumaczenie wszystkich artykułów na język angielski oraz rozszerzenie składu Rady Naukowej czasopisma o uznanych ekspertów muzealnictwa ze środowiska międzynarodowego.

Tematem głównym tomu 64/2023 była tożsamość muzeum. Opublikowaliśmy 22 artykuły naukowe i 5 tekstów nieparametryzowanych. Zeszłoroczny numer współtworzyli m.in. edukator kulturowy Leszek Karczewski, Katarzyna Mieczkowska dyrektor Muzeum Narodowego w Lublinie, Michał Niezabitowski dyrektor Muzeum Krakowa, Robert

Kotowski dyrektor Muzeum Narodowego w Kielcach, Kamil Zeidler autor ponad 500 prac, w tym kilkunastu książek, z zakresu prawa ochrony dziedzictwa kultury, praw muzeów, prawa międzynarodowego, teorii i filozofii prawa, Tomisław Giergiel kierownik Działu Historycznego Muzeum Zamkowego w Sandomierzu i pełnomocnik dyrektora Muzeum ds. naukowych. Ponadto przy tworzeniu zeszłorocznego wydania współpracowaliśmy m.in. z Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu, Muzeum Narodowym w Warszawie, Centrum Edukacji Przyrodniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie i Muzeum Zamkowym w Malborku.

Regulamin publikacji prac w roczniku „Muzealnictwo” oraz wszystkie informacje o czasopiśmie, w tym listę tematów głównych kolejnych numerów, znajdą Państwo na stronie internetowej Narodowego Instytutu Muzeów.

Seria wydawnicza Pomniki Muzealnictwa Polskiego

Seria Pomniki Muzealnictwa Polskiego, zapoczątkowana w 2019 r. i wydawana we współpracy Narodowego Instytutu Muzeów i Państwowego Instytutu Wydawniczego, to projekt prezentujący dorobek pisarski polskich muzealników oraz historię muzeów w kraju i zagranicą.

Tomy składają się zwykle z tekstów do 1939 r., publikowanych w ówczesnej prasie lub jako osobne wydawnictwa (często trudno dostępne). Każda z książek opatrzona jest wstępem, który przybliża postać autora i kontekst w jakim powstał dany tekst lub ich zbiór, oraz przypisami zawierającymi konieczne wyjaśnienia i uzupełnienia dotyczące omawianych instytucji lub zjawisk. Seria charakteryzuje się elegancką i czytelną szatą graficzną oraz poręcznym formatem. Książki dostępne są w wersji papierowej oraz w formacie cyfrowym. Nad doborem i poziomem naukowym publikacji czuwa Rada Naukowa składająca się z teoretyków i praktyków z dziedziny muzealnictwa.

W latach ubiegłych ukazały się cztery tomy: „Muzea Współczesne” Mieczysława Tretera (2019), „Muzeum Tatrzańskie im. T. Chałubińskiego w Zakopanem” Bronisława Piłsudskiego (2020), teksty wybrane „Siła do ujarzmienia” Mariana Gumowskiego (2021) oraz wybór tekstów polskich etnografek „Żywe ogniwa” (2022).

W 2023 r. opublikowaliśmy tom piąty – teksty wybrane Romana Jakimowicza „O społecznej roli zabytków przedhistorycznych: pokazać, by nauczyć”. Opracowanie naukowe i kwerendę wykonała Aldona Tołysz.

Roman Jakimowicz to wybitna postać polskiej archeologii i muzealnictwa. Zasłużył się jako orędownik, organizator i pierwszy dyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego. Tom otwiera wstęp napisany przez Wojciecha Brzezińskiego, a najliczniejszą grupę tekstów stanowią te dotyczące samego PMA. Pozostałe dotyczą spraw organizacyjno-prawnych związanych z ochroną zasobów dziedzictwa archeologicznego. Publikacja ma walory nie tylko edukacyjne, lecz także poznawcze. Wiele z ówczesnych przemyśleń Romana Jakimowicza nie straciło na swojej aktualności, a niektóre można by dziś wiernie powtórzyć.

22 stycznia 2024 r. w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi odbyło się spotkanie promocyjne publikacji, które poprowadziła dyrektor Paulina Florjanowicz, zapraszając do rozmowy i dyskusji Aldonę Tołysz i Wojciecha Brzezińskiego. Zapis spotkania można obejrzeć na stronie internetowej Narodowego Instytutu Muzeów.

Projekt HISTORIA: POSZUKAJ

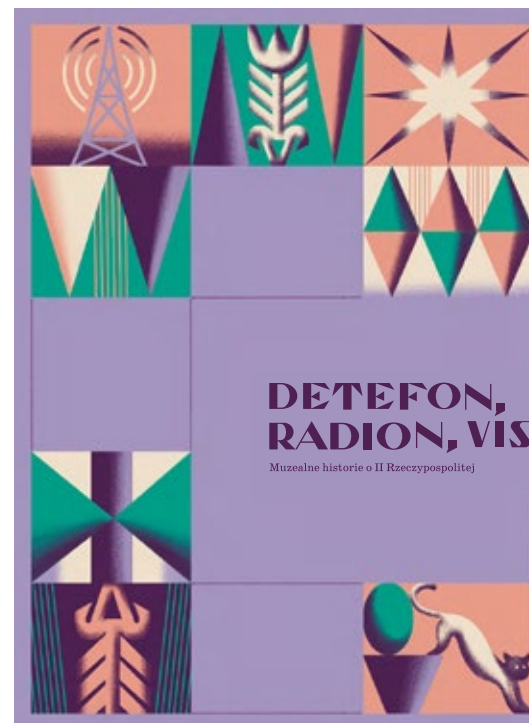
HISTORIA: POSZUKAJ to ogólnopolski projekt edukacyjny Narodowego Instytutu Muzeów skierowany przede wszystkim do młodzieży, nauczycieli i edukatorów muzealnych, którego celem jest popularyzacja historii i kulturowego dziedzictwa Polski. Interaktywny portal internetowy – podstawowe narzędzie komunikacji projektu – pozwala na odkrywanie historii nie tylko poprzez wydarzenia polityczne i militarne, lecz także przez sztukę, architekturę, utwory muzyczne i filmowe.

Portal przedstawia ludzi kształtujących ówczesną rzeczywistość. Przybliża losy panujących władców i polityków, a także znamienitych artystów, naukowców, kolekcjonerów, sportowców, działaczy społecznych i (nie)zwykłych obywateli. Przypomina o różnorodności etnicznej i wyznaniowej w państwie polskim, a także o niedostatecznie cenionej roli kobiet. Muzea i gromadzone w nich eksponaty to szczególnie świadkowie historii, dlatego najważniejszą część działalności portalu stanowi opowieść o przeszłości przez pryzmat obiektów muzealnych.

Dzięki współpracy z muzeami narodowymi, okręgowymi, miejskimi i skansenami portal zaznajamia odbiorców z dziełami sztuki ważnymi zarówno dla historii lokalnej, jak i ogólnopolskiej. Bogaty wybór ilustracji stanowi źródło ikonograficzne epoki i cenny materiał dydaktyczny.

Dotychczas na portalu opublikowaliśmy ponad 1300 artykułów. Kilkadziesiąt z nich można odsłuchać (sic!) w formie podcastów na platformach streamingowych. Nawiązaliśmy współpracę z blisko setką autorów, którzy zgodzili się przekazać część swojej specjalistycznej wiedzy czytelnikom. Wśród autorów tekstów są historycy, historycy sztuki, muzeolodzy, filmoznawcy, edukatorzy muzealni; większość z nich związała swoją karierę i przyszłość z muzeami.

Projekt H:P to także działania edukacyjne w szkołach i placówkach muzealnych na terenie kraju. Ich celem jest zapoznanie młodzieży z historią regionu i zachęcenie do poznawania lokalnych muzeów i ich zbiorów. W ramach programu HISTORIONAUCI uczniowie odwiedzają lokalne muzeum, wybierają

obiekt muzealny, a następnie piszą o nim artykuł. Najlepsze teksty są publikowane na stronie internetowej HISTORIA: POSZUKAJ. Zorganizowaliśmy już kilkanaście lekcji muzealnych i warsztatów. Zajęcia edukacyjne przeprowadziliśmy m.in. w Muzeum Narodowym w Warszawie, Muzeum Narodowym we Wrocławiu i w Muzeum Miasta Gdyni.

Działania edukacyjne kierujemy także do Polonii. Specjalnie dla niej przygotowaliśmy cykl lekcji e-learningowych HISTORIA: ZOBACZ, poświęconych wybranym dziełom sztuki. Cykl był realizowany w latach 2018–2021.

Z myślą o nauczycielach i uczniach opracowaliśmy zakładkę HISTORIA: ŚCIĄGNIJ. Można w niej znaleźć 20 pakietów materiałów dydaktycznych pomocnych w nauczaniu historii, historii sztuki czy języka polskiego. Uzupełnia je 200 fiszek ułatwiających powtórzenie wiedzy.

Projektowi towarzyszą cztery publikacje. „Historia z bliska” (2016) zaprasza do odwiedzenia kilkudziesięciu miejsc na współczesnej mapie Polski ważnych dla dziejów naszej państwowości i kultury. „Gra o niepodległość” (2018) wpisuje się w obchody 100-lecia niepodległości i przedstawia drogę Polaków od trzeciego rozbioru do odzyskania suwerenności. „Podjąć wyzwanie. II Rzeczpospolita na drodze do nowoczesności” (2019) pokazuje trud modernizacji kraju po odzyskaniu niepodległości. Publikacja „DETEFON, RADION, VIS. Muzealne historie o II Rzeczypospolitej” (2022) przybliża życie codzienne mieszkańców II RP, ukazując 112 obiektów muzealnych w 26 rozdziałach tematycznych. Wszystkie publikacje są dostępne na stronie projektu w formacie PDF.

Sieciowanie muzeów

Jednym z najważniejszych zadań Narodowego Instytutu Muzeów w 2023 r. było inicjowanie i wspieranie współpracy między muzeami, ich organizatorami oraz innymi instytucjami i organizacjami. NIM podejmował liczne działania na rzecz integracji i sieciowania środowiska muzealnego. Wzmacniał kooperację muzeów, przyczyniając się do rozwoju ich działalności sprzyjającej postępowi społeczno-gospodarczemu.

W ubiegłym roku Narodowy Instytut Muzeów zrealizował dwa cykliczne spotkania dyrektorów instytucji kultury w nadzorze Departamentu Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, we współpracy z Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych, Instytutem Śląskim i Muzeum Pias-tów Śląskich w Brzegu oraz z Instytutem Północnym im. Wojciecha Kętrzyń-skiego w Olsztynie.

Zorganizowaliśmy kolejną 43. edycję Konkursu na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2022 (w 2023 r. po raz pierwszy została wręczona statuetka przyznana przez muzealną publiczność). Uroczyste przekazanie nagród i wyróżnień odbyło się w Zamku Królewskim na Wawelu. Wydarzeniu towarzyszył I Kongres Muzeów Rejestrowanych w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie.

We współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie przygotowaliśmy 2. edycję Konkursu Muzealna Książka Roku 2023. Nagrodzenie laureatów i gala Konkursu miały miejsce w Pałacu Czapskich ASP w Warszawie. W ramach Kon-kursu zrealizowaliśmy również warsztaty wydawnicze na temat zarządzania procesem wydawniczym.

Pozostałe, nie mniej ważne, działania to m.in.: koordynacja – wspólnie z Mini-sterstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Muzeum Narodowym w Po-znaniu – projektu wystawienniczo-edukacyjnego dotyczącego losów srebrnej części Funduszu Obrony Narodowej, organizacja wyjazdu studyjnego do maga-zynów muzealnych w Danii z udziałem przedstawicieli największych muzeów w Polsce, podpisanie porozumienia z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie i Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie w sprawie utworzenia księgarni wy-dawnictw muzealnych oraz obsługa punktu kontaktowego ds. nagrody EMYA.

Spotkania dyrektorów muzeów i instytucji kultury z obszaru polityki pamięci w nadzorze MKiDN

Cykliczne spotkania dyrektorów instytucji kultury prowadzonych bądź współprowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego organizowane są od kilku lat przez Departament Dziedzictwa Kulturowego MKiDN. W 2023 r. organizację spotkań przejął Narodowy Instytut Muzeów.

Pierwsze spotkanie dyrektorów odbyło się 24–26 kwietnia 2023 r. w Opolu, Brzegu i Łąbinowicach we współpracy z Instytutem Śląskim, Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych oraz Muzeum Piaśtów Śląskich w Brzegu. W spotkaniu wzięło udział 75 osób. Paneliści podczas sesji plenarnych poruszyli m.in. tematykę przyznawania tzw. immunitetu muzealnego, przedstawili dylematy polityki wystawienniczej, omówili wnioski z ewaluacji programu Niepodległa 2017–2022 i zaprezentowali koncepcję centrum magazynowo-konserwatorskiego Narodowego Instytutu Muzeów. Ponadto uczestnicy spotkania mieli możliwość wzięcia udziału w wizytach studyjnych w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych w Łąbinowicach i w Opolu, w Muzeum Śląska Opolskiego i w Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu.

Drugie spotkanie dyrektorów wspomnianych instytucji odbyło się w Olsztynie w dniach 13–15 listopada 2023 r. Gospodarzem spotkania był Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego. 68 uczestników dyskutowało m.in. o wyzwaniach współczesności w zakresie przygotowania muzeów do

sytuacji kryzysowej i wojny, o programach współpracy międzymuzealnej oraz o ochronie własności przemysłowej i marki w działalności instytucji kultury. Spotkanie zakończyło się wizytą studyjną w Zamku Biskupów Warmińskich w Lidzbarku Warmińskim.

Konkurs na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla

Konkurs na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla jest od lat najważniejszą formą uznania wybitnych osiągnięć polskich muzeów działających oraz realizujących zadania statutowe w kraju i poza jego granicami. Sybilla to również nieocenione źródło wiedzy o kierunkach rozwoju polskiego muzealnictwa. Organizacja Konkursu jest jednym z priorytetów Narodowego Instytutu Muzeów.

W 2023 r. Instytut zorganizował 43. edycję Konkursu za 2022 rok, wprowadzając w jej zapisach regulaminowych rozwiązania, które spotkały się, co odnotowujemy z satysfakcją, z pozytywnym odbiorem muzeów. Wśród nich powrót do nagród finansowych dla laureatów Konkursu, wprowadzenie nowej kategorii inwestycje czy nagrody przyznawanej przez publiczność w głosowaniu internetowym. Na szczególną uwagę zasługuje regulacja dotycząca wyboru miejsca, w którym podsumowujemy Sybillę – muzeum nagrodzone Grand Prix danej edycji Konkursu ma możliwość współorganizacji uroczystej gali.

Jury pod przewodnictwem Michała Woźniaka dokonało oceny ponad 140 projektów muzealnych zgłoszonych w sześciu kategoriach, tj. konserwacja i ochrona dziedzictwa kultury, edukacja, projekty naukowo-badawcze, nowe i zmodernizowane wystawy stałe, wystawy czasowe, inwestycje. Decyzją jury Grand Prix Sybilla 2022 otrzymało Muzeum Architektury we Wrocławiu za projekt Laboratorium architektury, którego celem było uwrażliwienie dzieci na przestrzeń, w której żyją, i uświadomienie, że architektura to nie tylko wznoszenie konstrukcji, lecz także oprawa życia codziennego, która ma na nas bezpośredni wpływ.

Gala laureatów odbyła się w wyjątkowym dla historii Polski miejscu, w Sali Senatorskiej Zamku Królewskiego na Wawelu. Po raz pierwszy przy okazji gali Sybilli zorganizowaliśmy konferencję dla przedstawicieli muzeów wpisanych do Państwowego Rejestru Muzeów. Tym samym doroczny Międzynarodowy Dzień Muzeów świętowaliśmy, honorując najlepsze dokonania polskich muzeów i dyskutując jednocześnie o stojących przed nimi wyzwaniach.

Listę laureatów 43. edycji Konkursu na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2022 przedstawiamy poniżej.

Grand Prix

Muzeum Architektury we Wrocławiu

Laboratorium architektury

Konserwacja i ochrona dziedzictwa kultury

Nagroda

Muzeum Narodowe w Krakowie

Rytownictwo Joachima Lelewela. Katalog matryc graficznych i rycin Lelewela ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie

Wyróżnienie

Muzeum Niepodległości w Warszawie

Konserwacja tynków z inskrypcjami w celach więziennych w Mauzoleum Walki i Męczeństwa

Wyróżnienie

Muzeum w Przeworsku Zespół Pałacowo-Parkowy

Konserwacja samochodu pożarniczego Star 20 z 1953 r. ze zbiorów Działu Historii Pożarnictwa Muzeum w Przeworsku

Edukacja

Nagroda	 MUZEUM ARCHITEKTURY WE WROCŁAWIU	Laboratorium architektury
Wyróżnienie	 MUZEUM ZIEMI KĘPIŃSKIEJ IM. T. P. POTWOROWSKIEGO	Śpiewające akwarele. Zamieniamy postumenty na instrumenty
Wyróżnienie	 MUZEUM ZIEMI KŁODZKIEJ W KŁODZKU	Projekt i wykonanie – mistrz rzeźbiarstwa Franz Wagner z Kłodzka

Projekty naukowo-badawcze

Nagroda	 MUZEUM ŚLĄSKIE W KATOWICACH	Projekt naukowo-badawczy dotyczący edycji źródeł w postaci tekstów źródłowych z tzw. Archiwum Powstań Śląskich zawierającego materiały pierwotne, czyli wytworzone w latach 1919–1921
Wyróżnienie	 MUZEUM NARODOWE W KIELCACH	Muzeoterapia – sposób na trudne czasy. Konferencja naukowa
Wyróżnienie	 MUZEUM W GLIWICACH	Halsztackie cmentarzysko kultury łużyckiej w Świbiu (stanowisko 16), powiat gliwicki

Nowe i zmodernizowane wystawy stałe

Nagroda	 ZAMEK KRÓLEWSKI NA WAWELU – PAŃSTWOWE ZBIORY SZTUKI	Nowy Skarbiec Koronny
Wyróżnienie	 MUZEUM FOTOGRAFII W KRAKOWIE	Co robi zdjęcie?
Wyróżnienie	 MUZEUM PAŁACU KRÓLA JANA III W WILANOWIE	Kolekcjonerstwo Potockich

Wystawy czasowe

Nagroda	 MUZEUM NARODOWE W WARSZAWIE	Witkacy. Sejsmograf epoki przyspieszenia
Wyróżnienie	 MUZEUM NARODOWE W LUBLINIE	Tamara Łempicka. Kobieta w podróży
Wyróżnienie	 MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU	Abakanowicz. Totalna

Inwestycje

Nagroda	 MUZEUM MARYNARKI WOJENNEJ W GDYNI	Magazyn studyjny Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni
Wyróżnienie	 MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W KOLBUSZOWEJ	Leśnictwo – zespół zabytkowych budynków dawnych osad leśnych w Parku Etnograficznym Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej
Wyróżnienie	 MUZEUM NARODOWE W KIELCACH	Modernizacja Muzeum Archeologicznego w Wiślicy jako oddziału Muzeum Narodowego w Kielcach

Nagroda publiczności

 ZAMEK KRÓLEWSKI NA WAWELU – PAŃSTWOWE ZBIORY SZTUKI	Nowy Skarbiec Koronny
---	-----------------------

Nagrody specjalne

 MUZEUM PAMIĘCI MIESZKAŃCÓW ZIEMI OŚWIĘCIMSKEJ W OŚWIĘCIMIU	
 MUZEUM DOM RODZINY PILECKICH W OSTROWI MAZOWIECKIEJ	

I Konferencja Muzeów Rejestrowanych

Państwowy Rejestr Muzeów zrzesza muzea, z których każde posiada zbiory o wyjątkowym znaczeniu dla polskiej kultury, zarządza nimi na najwyższym poziomie, dysponuje wysoce wyspecjalizowanym zespołem pracowników oraz wykazuje się wybitnymi osiągnięciami w prowadzeniu badań naukowych.

W 2023 r. Narodowy Instytut Muzeów podjął inicjatywę zorganizowania I Konferencji Muzeów Rejestrowanych, która powstała z przekonania o konieczności stworzenia przestrzeni swobodnej wymiany doświadczeń i dyskusji o najważniejszych tematach związanych z codziennym funkcjonowaniem muzeów, czyli sieciowania muzeów i muzealników, oraz szerzenia działań na rzecz podnoszenia standardów zarządzania muzeami, a przez to budowa silnej i rozpoznawalnej marki PRM.

Konferencja odbyła się w dniach 31 maja–1 czerwca 2023 r. w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie. Uczestniczyło w niej blisko 120 przedstawicieli muzeów, a także reprezentanci Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Instytutu Muzeów.

Podczas czterech sesji konferencyjnych zaprezentowane zostały referaty omawiające zagadnienia związane m.in. z kwestiami opracowania polityki gromadzenia zbiorów, wyzwań muzeów w zakresie dziedzictwa cyfrowego czy stanu i rozwoju kadr muzealnych. Uczestnicy konferencji mogli zapoznać się i przeprowadzić indywidualne konsultacje z pracownikami Instytutu koordynującymi realizowane przez NIM projekty. Zaprezentowane zostały również wybrane projekty zrealizowane w ostatnim czasie przez muzea.

Szczególnym punktem programu konferencji był udział jej uczestników w 43. gali laureatów Konkursu na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2022, która odbyła się w Zamku Królewskim na Wawelu.

Konkurs Muzealna Książka Roku

W 2023 r. Narodowy Instytut Muzeów zorganizował 2. edycję Konkursu Muzealna Książka Roku, którego podstawowym założeniem jest przegląd wydawniczej działalności muzeów oraz nagrodzenie i wyróżnienie wydawnictw w opinii konkursowego Jury na to zasługujących. Partnerem 2. edycji Konkursu była Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie.

Zgodnie z zapisami regulaminowymi nagrody i wyróżnienia zostały przyznane w trzech kategoriach konkursowych: wydawnictwa naukowe, katalogi wystaw i wydawnictwa edukacyjne. Ponadto Jury przyznało dodatkową nagrodę – za książkę najlepiej wydaną pod względem graficznym i edytorskim.

Otrzymaliśmy 171 publikacji zgłoszonych przez 98 muzeów.

Komisja konkursowa w składzie: Ewa Klekot (przewodnicząca), Przemysław Deles, Paweł Osiał, Ewa Siwek i Anita Wincencjusz-Patyna oceniła książki pod względem merytorycznym i dydaktycznym, harmonii estetycznej, łączącej elementy techniczne i projektowe, a także strategii dystrybucji, promocji i udostępniania.

24 listopada 2023 r. w Pałacu Czapskich Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie odbyła się uroczysta gala Konkursu Muzealna Książka Roku 2023. W tym samym dniu zorganizowaliśmy warsztaty na temat zarządzania procesem wydawniczym, które poprowadziły przedstawicielki Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha – dyrektor Katarzyna Nowak i Wioletta Laskowska-Smoczyńska, oraz Tomasz Stelmaski projektant graficzny i artysta wizualny reprezentujący warszawską ASP. Warsztaty odbyły się w Akademickiej Drukarni Akcydensowej Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Laureatów 2. edycji Konkursu Muzealna Książka Roku prezentujemy poniżej.

Wydawnictwa naukowe

Nagroda
(ex aequo)

„Privilegia Casimiriana. Przywileje króla Kazimierza IV Jagiellończyka dla Gdańska z okresu wojny trzynastoletniej”

WYDAWCA: **MUZEUM GDAŃSKA**
WSTĘP, OPRACOWANIE, KOMENTARZ I TŁUMACZENIE:
MARCIN GRULKOWSKI
PROJEKT GRAFICZNY I TYPOGRAFICZNY, SKŁAD,
PRZYGOTOWANIE DO DRUKU: **ANITA WASIK**

„Antologia spojrzeń. Getto warszawskie – fotografie i filmy”

WYDAWCA: **MUZEUM WARSZAWY I ŻYDOWSKI INSTYTUT HISTORYCZNY IM. EMANUELA RINGELBLUMA**
KONCEPCJA, WYBÓR I OPRACOWANIE:
ANNA DUŃCZYK-SZULC, AGNIESZKA KAJCZYK
PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD I POSTPRODUKCJA:
ANIA NAŁĘCKA-MILACH

Wyróżnienia

„Macierz. Szczecińskie muzea i sztuka dla nowego Pomorza. 1910–1945”

WYDAWCA: **MUZEUM NARODOWE W SZCZECINIE I AKADEMIA SZTUKI W SZCZECINIE**
AUTOR: **SZYMON PIOTR KUBIAK**
PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD:
PIOTR NIKODEM WARDZIUKIEWICZ

„Lagrowi ludzie. Śledztwo i pierwszy proces stutthofski (1945–1946). Opowieść o przemianie”

WYDAWCA: **MUZEUM STUTTHOF W SZTUTOWIE, KSIĘŻY MŁYN DOM WYDAWNICZY MICHAŁ KOLIŃSKI, WYDAWNICTWO REGION JAROSŁAW ELLWART**
AUTOR: **MARCIN OWSIŃSKI**
PROJEKT OKŁADKI: **ZOFIA ZĄBKIEWICZ**
SKŁAD: **GRZEGORZ SZCZEPANIAK**

„Rozkazy dowództwa Powstania Warszawskiego, część 1: 10 czerwca – 2 września 1944 r., część 2: 3 września – 4 października 1944 r.”

WYDAWCA: **MUZEUM POWSTANIA WARSZAWSKIEGO**
ZESPÓŁ REDAKCYJNY: **KATARZYNA UTRACKA, RAFAŁ BRODAKCI, ANDRZEJ CHMIELARZ, GRZEGORZ JASIŃSKI**
PROJEKT GRAFICZNY: **JOANNA GÓRSKA (HOMEWORK)**

Katalogi wystaw

Nagroda

„Zgruzowstanie. Przeszłość i przyszłość ruin w architekturze”

WYDAWCA: MUZEUM WARSZAWY
KONCEPCJA PUBLIKACJI I REDAKCJA MERYTORYCZNA:
ADAM PRZYWARA
PROJEKT OKŁADKI, PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD:
KAJA KUSZTRA

Wyróżnienia

„Włodzimierz Pawlak. Dzienniki 1989–2022”

WYDAWCA: MUZEUM SZTUKI W ŁODZI
ZESPÓŁ REDAKCYJNY: **ANDRZEJ BIERNACKI,**
PAULINA KURC-MAJ
PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD I OPRACOWANIE ZDJĘĆ:
RYSZARD BIENERT

„Bez gorsetu. Camille Claudel i polskie rzeźbiarki XIX wieku”

WYDAWCA: MUZEUM NARODOWE W WARSZAWIE
KONCEPCJA KATALOGU I REDAKCJA NAUKOWA:
EWA ZIEMBIŃSKA
PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD I PRZYGOTOWANIE ILUSTRACJI
DO DRUKU: **STUDIO ELIPSY, KAMILA SCHINWELSKA,**
MARCIN GWIAZDOWSKI

„Jacek Malczewski. Malarz”

WYDAWCA: MUZEUM NARODOWE W POZNANIU
REDAKCJA: **MARIA GOŁĄB**
PROJEKT GRAFICZNY: **MARCIN MARKOWSKI**
SKŁAD: **LUCYNA MAJCHRZAK, TOMASZ NIZIOŁEK**

Wydawnictwa edukacyjne

Nagroda

„Leksykon tradycyjnych wzorów japońskich”

WYDAWCA: MUZEUM SZTUKI
I TECHNIKI JAPOŃSKIEJ MANGGHA
AUTORKA: **JOANNA HABA**
PROJEKT GRAFICZNY I DTP: **MARTA SZMYD**

Wyróżnienia

„Intrygujące! Nasze fascynacje.
Muzeum Narodowe we Wrocławiu 2018–2023”

WYDAWCA: MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU
ZESPÓŁ REDAKCYJNY: **PIOTR OSZCZANOWSKI,**
DOROTA SZECHIŃSKA, ALEKSANDRA ZIEMLAŃSKA
PROJEKT GRAFICZNY: **MAGDALENA GAZUR**
SKŁAD I ŁAMANIE: **PAULINA HANDTKE**

„Gdańsk dla młodych podróżników”

WYDAWCA: MUZEUM GDAŃSKA
TEKST: **JACEK FRIEDRICH**
ILUSTRACJE I PROJEKT OKŁADKI: **ADAM PĘKAŁSKI**
PROJEKT GRAFICZNY: **ADAM PĘKAŁSKI, PAWEŁ GEŁESZ**
SKŁAD: **PAWEŁ GEŁESZ**

„Przepisy Paula Tremo”

WYDAWCA: MUZEUM PAŁACU KRÓLA JANA III
W WILANOWIE
REDAKCJA NAUKOWA: **JAROSŁAW DUMANOWSKI**
PROJEKT I OPRACOWANIE GRAFICZNE:
WOJCIECH STANIEWSKI / STUDIO 2x2

Nagroda specjalna za najlepiej wydaną edytorsko książkę (ex aequo)

„Obietnica szczęścia. Maria Papa Rostkowska”

WYDAWCA: MUZEUM ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE
REDAKCJA NAUKOWA:
MAŁGORZATA MARIA GRĄBCZEWSKA
PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD:
URSZULA TOFIL / SYFON STUDIO

„Raport z działalności Muzeum Gdańska za lata 1970–2020”

WYDAWCA: MUZEUM GDAŃSKA
ZESPÓŁ REDAKCYJNY: **WALDEMAR OSSOWSKI,**
EWA BARYLEWSKA-SZYMAŃSKA,
ANNA FRĄCKOWSKA, JANUSZ MARSZALEC
PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD I ŁAMANIE:
EURYDYKA KATA, RAFAŁ SZCZAWIŃSKI

Nagroda EMYA – punkt kontaktowy

European Museum Forum, czyli Europejskie Forum Muzeów jest niezależną organizacją pozarządową powstałą przy wsparciu Rady Europy w 1977 r. z inicjatywy dziennikarza i muzealnika Kennetha Hudsona. Od tego czasu dwie główne nagrody, EMYA – Europejska Nagroda Muzealna Roku – i Nagroda Muzealna Rady Europy, są przyznawane nieprzerwanie.

Laureatami nagród mogą zostać muzea znajdujące się na terenie jednego z 47 krajów członkowskich Rady Europy, nowe, otwarte dla publiczności po raz pierwszy w ciągu ostatnich czterech lat, lub też muzea, które przeszły znaczącą modernizację lub rozbudowę. Co roku o nagrody stara się około 45 muzeów z całej Europy.

Narodowy Instytut Muzeów pełni rolę punktu kontaktowego ds. nagrody EMYA. Polskie muzea regularnie zgłaszają się do konkursu od 2016 r. W tym czasie zdobyły nagrodę EMYA, dwukrotnie Nagrodę Muzealną Rady Europy, a czterem muzeom przyznano specjalne wyróżnienia. Poniżej lista laureatów.

● specjalne wyróżnienia

2016	Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN NAGRODA EMYA Europejskie Centrum Solidarności NAGRODA MUZEALNA RADY EUROPY Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie
2017	Muzeum Emigracji w Gdyni Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie Muzeum Toruńskiego Piernika w Toruniu, o. Muzeum Okręgowego w Toruniu Muzeum Śląskie w Katowicach ●
2018	Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach Centrum Konserwacji Wraków Statków w Tczewie, o. Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku
2019	Muzeum Farmacji im. mgr Antoniny Leśniewskiej, o. Muzeum Warszawy Pawilon Czterech Kopuł Muzeum Sztuki Współczesnej, o. Muzeum Narodowego we Wrocławiu Muzeum Pana Tadeusza, o. Zakładu Narodowego Ossolińskich Ossolineum we Wrocławiu ● Centrum Dialogu Przełomy – o. Muzeum Narodowego w Szczecinie ●

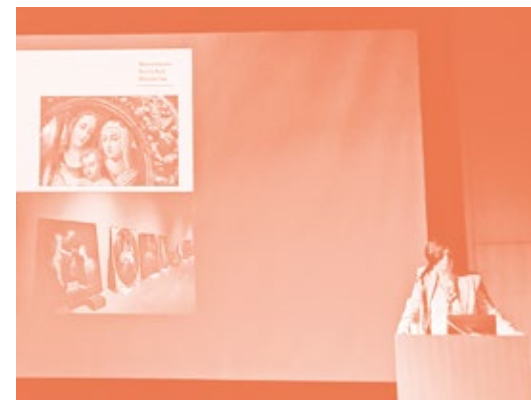

2020	Muzeum Miejskie w Żorach Dom Pamięci Żydów Górnośląskich, o. Muzeum w Gliwicach Centrum Historii Zajezdnia Muzeum Warszawy Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu
2021	Muzeum Książąt Czartoryskich, o. Muzeum Narodowego w Krakowie Muzeum Krakowa, o. Thesaurus Cracoviensis – Centrum Interpretacji Artefaktów ●
2022	Dom Mikołaja Kopernika, o. Muzeum Okręgowego w Toruniu ●
2023	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, Sztolnia Królowa Luiza
2024	Muzeum Pamięci Sybiru NAGRODA MUZEALNA RADY EUROPY Muzeum Mazowieckie w Płocku Muzeum Narodowe w Lublinie Muzeum i Miejsce Pamięci w Sobiborze, o. Państwowego Muzeum na Majdanku ● Panorama Racławicka, o. Muzeum Narodowego we Wrocławiu

Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa polskich muzeów i ich zbiorów

Zgodnie z zapisami statutu Narodowego Instytutu Muzeów do zakresu jego działania należy wspieranie procesu ewaluacji i doskonalenia systemu ochrony i zabezpieczenia zbiorów, w tym przygotowanie muzeów na wypadek zaistnienia sytuacji kryzysowej. Pracownicy Instytutu inicjują i prowadzą analizy oraz przygotowują raporty o stanie zabezpieczenia i ochrony zbiorów, na temat bezpieczeństwa muzeów, a także na temat przeciwdziałania przestępczości dotyczącej muzeów i zbiorów. NIM współpracuje z policją, prokuraturą, organami wymiaru sprawiedliwości, Państwową Strażą Pożarną, Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej, Krajową Administracją Skarbową i z innymi instytucjami na rzecz właściwego zabezpieczenia muzeów i ochrony zbiorów. Z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Instytut administruje wykazem muzeów i zabytków budowlanych, w których wymagane jest stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej.

W 2023 r. pracownicy Narodowego Instytutu Muzeów przygotowali 76 opinii dotyczących projektów zabezpieczeń w muzeach i zabytkach, przeprowadzili 15 lustracji muzeów i zabytków budowlanych w związku z kwestiami bezpieczeństwa oraz skoordynowali 85 transportów zbiorów muzealnych. Ponadto, na podstawie otrzymanych od muzeów sprawozdań, opracowaliśmy raport o stanie zabezpieczenia muzeów i innych jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2022 r.

Instytut uczestniczył w pracach grupy ekspertów współpracy cywilno-wojskowej w obszarze ochrony dziedzictwa kultury i prowadził konsultacje z muzeami w sprawie przygotowywanych zaleceń dotyczących reakcji w sytuacjach kryzysowych.

Zrealizował także ankietę Kryzys i wojna podsumowującą wiedzę i doświadczenie muzeów w zakresie przygotowania do wojny i sytuacji wyjątkowych.

W 2023 r. pracownicy NIM wzięli udział w wielu konferencjach i seminariach branżowych, w tym z wygłoszeniem referatu na międzynarodowej konferencji ICOM ICMS w Japonii.

Nie zrezygnowaliśmy z prowadzenia serwisu Straty muzeów, straty zabytków, gdzie umieszczamy bieżące informacje o pożarach, kradzieżach, aktach wandalizmu i innych zdarzeniach godzących w dobra kultury w Polsce i na świecie (102 informacje w 2023 r.).

Po 3 latach przerwy wydaliśmy nowy numer kwartalnika „Cenne, Bezcenne, Utracone”, który jest jedynym w Polsce czasopismem poświęconym sprawom rewindykacji i restytucji utraconego dziedzictwa narodowego.

Więcej informacji o wybranych działaniach Narodowego Instytutu Muzeów znajdą Państwo poniżej.

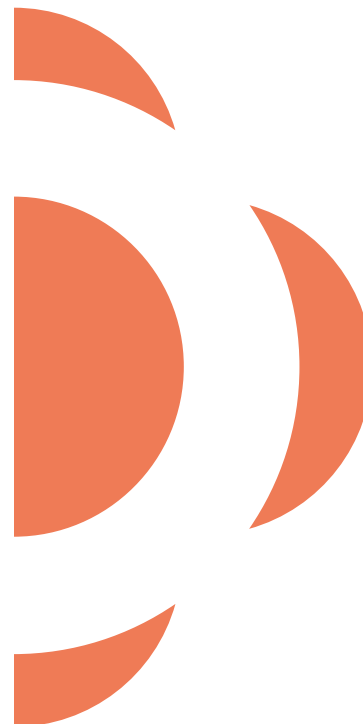

Koordinacja ochrony transportów zbiorów muzealnych

Jednym z zadań Narodowego Instytutu Muzeów jest nadzór nad organizacją ochrony zbiorów w czasie transportu zbiorów o wartości większej niż 15 jednostek obliczeniowych lub, w odniesieniu do których zostało udzielone poręczenie wypłaty odszkodowania przez Skarb Państwa. Jeżeli wartość transportowanych zbiorów nie przekracza 15 jednostek obliczeniowych, ale zbiory mają bardzo dużą wartość pozamaterialną, są unikatowe lub stanowią fundamentalną wartość dla danego muzeum czy regionu, to muzeum może również zwrócić się do Instytutu o pomoc i objęcie koordynacją takiego transportu.

Koordinacja polega na zebraniu niezbędnych informacji i przekazaniu ich do Komendy Głównej Policji, która powiadamia właściwe terytorialnie jednostki o przebiegu transportu, co pozwala na monitorowanie przejazdu. Zebranie danych i przesłanie ich z zachowaniem wymaganych przepisami ram czasowych wymaga od pracowników Instytutu zaangażowania oraz priorytetowego działania. Nierzadko zachodzi potrzeba przeprowadzenia transportu w eskorcie policji przez miejsca o dużym nasileniu ruchu czy objazdy spowodowane remontami. W takich przypadkach pracownicy NIM zwracają się do Komendy Głównej Policji z prośbą o udzielenie asysty. Każdy taki transport objęty jest ochroną konwojentów Specjalistycznych Uzbrojonych Formacji Ochronnych w liczbie uzależnionej od wartości muzealiów.

W 2023 r. Narodowy Instytut Muzeów skoordynował 85 transportów zbiorów muzealnych. Zauważyliśmy większą niż w latach poprzednich liczbę transportów zbiorów przyjeżdżających z zagranicy. W przypadku niektórych zmienił się również charakter koordynacji. Trudno było o dokładne dane i możliwość planowania z uwagi na komplikacje przy przekroczeniu granicy oraz wyjątkowe sytuacje w strefie nadgranicznej. Wszystkie te czynniki wymagały od Narodowego Instytutu Muzeów wzmożonej intensyfikacji działań. Nie odnotowaliśmy negatywnych zdarzeń związanych z bezpieczeństwem transportowanych zbiorów.

Sytuacje kryzysowe: rekomendacje dla muzeów

W 2023 r. pracownicy Narodowego Instytutu Muzeów w ramach przygotowań zaleceń dotyczących reakcji w sytuacjach kryzysowych – w tym wojennych – rozesłali do wybranych muzeów ankietę w celu zebrania wiedzy o stopniu przygotowania i doświadczenia we wskazanym zakresie. Ankieta Kryzys i wojna składała się z pytań dotyczących rzeczywistego stanu organizacyjnego muzeum, mając na uwadze specyfikę funkcjonowania i podległość organizacyjną. Pytania dotyczyły m.in. obowiązujących i wdrożonych dokumentów, wymaganych w naszym kraju przepisami prawa, prowadzonych szkoleń i ćwiczeń, możliwości magazynowych i transportowych w przypadku ewakuacji oraz współpracy ze służbami ratunkowo-porządkowymi i administracją publiczną. Ponadto pracownicy Narodowego Instytutu Muzeów, bezpośrednio w czasie wizyt i konsultacji w muzeach, prowadzili rozmowy i analizowali dokumentację w zakresie przygotowań instytucji do sytuacji kryzysowej. Powyższe działania pozwoliły określić stan przygotowania muzeów oraz rzeczywiste potrzeby.

Jednocześnie Narodowy Instytut Muzeów przeprowadził spotkania i konsultacje z muzealnikami ukraińskimi, którzy podzielili się swoją wiedzą i doświadczeniem na temat zabezpieczania zbiorów i ich ewakuacji poza rejon bezpośredniego zagrożenia. W przedstawionych przez nich świadectwach podejmowanych działań ratowniczych zbiorów i zmiany funkcjonowania muzeów w trakcie wojny zwrócono uwagę na fakt, że obowiązujące wówczas przepisy i procedury były nieadekwatne do zaistniałej sytuacji wojennej, począwszy od braku środków i materiałów do zabezpieczenia zbiorów po braki w personelu i trudności z transportem ewakuowanych muzealiów.

Poddając analizie wszystkie dostępne materiały, zebrane informacje i zgromadzoną wiedzę, Narodowy Instytut Muzeów przygotował zalecenia dla muzeów w zakresie przygotowania do sytuacji kryzysowej i wojennej. Rekomendacje są zgodne z obowiązującym stanem prawnym i stanowią jedynie element jego opcjonalności i realności w obecnych uwarunkowaniach.

Konferencja ICOM ICMS w Tokio

W dniach 10–14 października 2023 r. przedstawiciele Narodowego Instytutu Muzeów wzięli udział w międzynarodowej konferencji „Building a Community-Based Disaster Prevention and Security Network: Case Studies on Synergies Generated by Cooperation” zorganizowanej w Tokio przez International Committee of Museum Security – ICOM ICMS.

ICMS to komitet międzynarodowy International Council of Museums (ICOM) zrzeszający ekspertów ds. bezpieczeństwa z całego świata. Celem spotkań ekspertów jest identyfikacja aktualnych zagrożeń. Narodowy Instytut Muzeów jest wieloletnim członkiem komitetu jako instytucja specjalizująca się w tym zakresie.

Dyrektor Paulina Florjanowicz wystąpiła podczas tokijskiej konferencji, podkreślając wagę współpracy wszystkich polskich muzeów skupionych na pomocy walczącej Ukrainie. Wkład polskich muzeów w pomoc dla Ukrainy został opisany w publikacji pokonferencyjnej w języku angielskim i japońskim.

Od początku wojny pracownicy Narodowego Instytutu Muzeów zbierali informacje o przebiegu pomocy oraz wspierali komunikację między polskimi muzeami a przebywającymi na terenie Polski obywatelami Ukrainy i muzeami ukraińskimi. Gromadziliśmy i promowaliśmy informacje o inicjatywach polskich muzeów podejmowanych na rzecz wsparcia Ukrainy.

Konferencja ICOM ICMS była też okazją do zapoznania się z rozwiązaniami stosowanymi w ochronie japońskich muzeów. Uczestnicy konferencji podczas wizyt studyjnych odwiedzili Tokyo National Museum, Nikko Toshogu Shrine i Tokyo Fuji Art Museum.

Czasopismo „Cenne, Bezcenne, Utracone” to jedyne w Polsce czasopismo poświęcone sprawom rewindykacji i restytucji utraconego dziedzictwa narodowego.

Od pierwszego numeru, który ukazał się w 1997 r., pismo publikuje informacje o dziełach zagrabionych w czasie II wojny światowej oraz o bieżących stratach – obiektach sztuki i zabytkach skradzionych z muzeów, kościołów, galerii czy prywatnych zbiorów.

W 2023 r., po trzech latach przerwy, Narodowy Instytut Muzeów wznowił działalność kwartalnika, nadając czasopismu nową szatę graficzną. W numerze poruszono ważne tematy, które zdominowały cykl medialny w okresie nieaktywności pisma, czyli tematy wojny w Ukrainie oraz pandemii COVID-19. Nie brakło także artykułów o historii strat dzieł i ich powrotów.

Najnowsze wydanie otworzył esej Anastasii Cherdynchenko, przewodniczącej Ukraińskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Muzeów ICOM. Artykuł, przetłumaczony dla czytelników pisma z języka angielskiego, opisuje okoliczności powstawania Czerwonej Listy zagrożonych dóbr kultury w Ukrainie.

Tematyka pandemiczna towarzyszyła dwóm tekstom. Magdalena Lewicka z Działu Statystyki i Parametryzacji Muzeów NIM opracowała dane statystyczne dotyczące działalności polskich muzeów podczas pandemii, a Magdalena Piorunek, redaktor naczelna „Cenne, Bezcenne, Utracone”, przedstawiła kalendarium zdarzeń za okres 2020–2022 oraz dane Komendy Głównej Policji dotyczące przestępstw z tego okresu wymierzonych w dobra kultury w Polsce.

Na okładkę nowego numeru wybraliśmy obraz „Madonna z dzieciątkiem”, przypisywany Alessandro Turchiemu. Niezwykłą historię identyfikacji tej straty wojennej i jej powrotu z Tokio opisała Elżbieta Przyłuska z Departamentu Restytucji Dóbr Kultury Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kulisy prac Departamentu przedstawiła też Ewa Witkowska w artykule o obiektach odnalezionych

w rękach prywatnych na terenie Polski i dobrowolnie zwróconych do zbiorów muzealnych.

W dalszej części numeru nadkom. Marek Łuczak z Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie opisał prace zabezpieczające zabytkowe nagrobki odnalezione w Odrze, a Emilia Kłoda z Ossolineum wnikliwie przybliżyła historię utraconych w czasie wojny Dürerów z Muzeum Lubomirskich. Małgorzata Karolina Piekarska przypomniała zaś sprawę zuchwałej kradzieży obrazu Aleksandra Sochaczewskiego z Muzeum Niepodległości w 1998 r. Numer zamknęliśmy katalogiem strat w opracowaniu Pauliny Gut-Florcza z MKiDN.

PANOPTIKUM: centrum kompetencji dla muzeów

Idea powstania PANOPTIKUM – centrum kompetencji dla muzeów ma swój początek w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i jest odpowiedzią na potrzeby polskich muzeów związane z zadaniami, jakie są przed nimi stawiane. To przede wszystkim zapewnienie usług konserwacji i dokumentacji zbiorów w celu zachowania ich dla kolejnych pokoleń, promowanie rozwiązań sprzyjających zachowaniu dziedzictwa z dbałością o zrównoważony rozwój, poprawa jakości oferty instytucji kultury w Polsce, szerzenie dostępności zasobów kultury i zapewnienie ich jak najszerszego wykorzystywania, edukacja społeczeństwa w zakresie znaczenia dziedzictwa kulturowego oraz promowanie zawodu muzealnika.

Zgodnie z założeniem PANOPTIKUM będzie wzorcowym projektem pozytywnie oddziałującym także na sektory muzealne w innych państwach, ze względu na lokalizację zwłaszcza w Europie Środkowej i Wschodniej. Realizację projektu powierzono Narodowemu Instytutowi Muzeów.

W 2023 r. NIM przeprowadził analizę popytu i zebrał szczegółowe informacje nt. zbiorów planowanych do przekazania PANOPTIKUM przez zainteresowane muzea. Ponad połowa z ok. 100 ankietowanych muzeów (muzea w nadzorze Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz muzea samorządowe z Mazowsza) wyraziła zainteresowanie korzystaniem zarówno z usług magazynowych, jak i konserwatorskich, digitalizacyjnych czy szkoleniowych.

Pomysł budowy wspólnego obiektu magazynowego połączonego z centrum usług muzealnych to rozwiązanie stosowane z powodzeniem od ponad 10 lat, szczególnie w krajach skandynawskich, Holandii czy Wielkiej Brytanii.

Inwestycja PANOPTIKUM zlokalizowana jest na terenie należącym do Skarbu Państwa o powierzchni 18 hektarów w gminie Lesznów, który – przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – nieodpłatnie przekazał Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Wielofunkcyjny budynek PANOPTIKUM będzie złożony z kilku wydzielonych przestrzeni: magazynowej (nowoczesne magazyny jedno- i dwupoziome z możliwością różnorodnego składowania, pomieszczenia przyjmowania i wydawania obiektów; ok. 15 000 m²), pracowni (konserwatorskich, fotograficznych i digitalizacyjnych oraz pomieszczeń pracy studialnej), przestrzeni edukacyjno-konferencyjnej (z salą edukacyjną, wielofunkcyjną salą konferencyjno-szkoleniową, salą ekspozycyjną, księgarnią) i przestrzeni administracyjnej. Obecna inwestycja zakłada budowę jednego obiektu i zagospodarowanie terenu wokół. Jednak powierzchnia nieruchomości umożliwia budowę kolejnych budynków magazynowych w przyszłości, w zależności od potrzeb, na przestrzeni kilkudziesięciu lat.

Projekt zakłada zagospodarowanie bezpośredniego otoczenia budynku: organizację parku, placu zabaw, ścieżek rowerowych, alejek spacerowych, miejsc wypoczynku, dróg dojazdowych, parkingów oraz miejsc ładowania samochodów elektrycznych. PANOPTIKUM będzie zatem nie tylko centrum wsparcia kompetencji muzeów, lecz także miejscem przyjaznym, otwartym, sprzyjającym integracji lokalnej społeczności. W PANOPTIKUM będą zastosowane rozwiązania przyjazne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przewidujemy także działania z zakresu partycypacji społecznej.

Poprzez tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych projekt będzie sprzyjał aktywnemu uczestnictwu w kulturze i w życiu społecznym. Nie jest adresowany tylko do specjalistów, ale do ogółu społeczeństwa oraz ma silny komponent edukacyjny.

Inwestycja będzie generować nowe miejsca pracy, wspierać transformację cyfrową poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii w procesie digitalizacji zbiorów i działaniach edukacyjnych, przyczyniać się do rozwoju turystyki.

PANOPTIKUM to projekt przyjazny dla środowiska. Budynek został zaprojektowany w taki sposób, by spełniał warunki uzyskania certyfikatu BREEAM (zgodnie z założeniem będzie to pierwsze w Polsce specjalistyczne centrum kompetencji muzealnych z certyfikatem BREEAM gwarantującym obniżenie kosztów eksploatacji). Projekt zakłada maksymalne zmniejszenie energochłonności, odpowiadające wyzwaniom zielonej gospodarki, wykorzystanie wody deszczowej, zastosowanie pomp ciepła oraz umieszczenie paneli fotowoltaicznych na powierzchni dachu. Według wiedzy NIM będzie to pierwsza tak ekologiczna inwestycja w polskim sektorze publicznym.

Projekt pn. „PANOPTIKUM – centrum kompetencji dla muzeów – wspomaganie muzeów w procesie innowacji i na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego”, obejmujący część prac związanych z budową i wyposażeniem segmentu usługowego i otoczenia budynku, został zakwalifikowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego do finansowania z programu FEnlKS 2021–2027 w trybie niekonkurencyjnego wyboru, co podkreśla, że jest to projekt o znaczeniu kluczowym. Głównym celem programu FEnlKS jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Pozwolenie na budowę uzyskaliśmy 10 października 2023 r. Do końca ubiegłego roku zrealizowaliśmy, zgodnie z harmonogramem, prace ziemne i fundamentowe oraz związane z instalacjami zewnętrznymi. Wykonano całość prac budowlanych zaplanowanych na 2023 r. oraz rozliczono w całości umowę dofinansowania na 2023 r. W Narodowym Instytucie Muzeów ukonstytuował się zespół pracowników ds. budowy PANOPTIKUM. Współpracujemy także z ekspertami zewnętrznymi, doradzającymi m.in. w kwestiach konserwacji, diagnostyki obrazowej i metody RE-ORG.

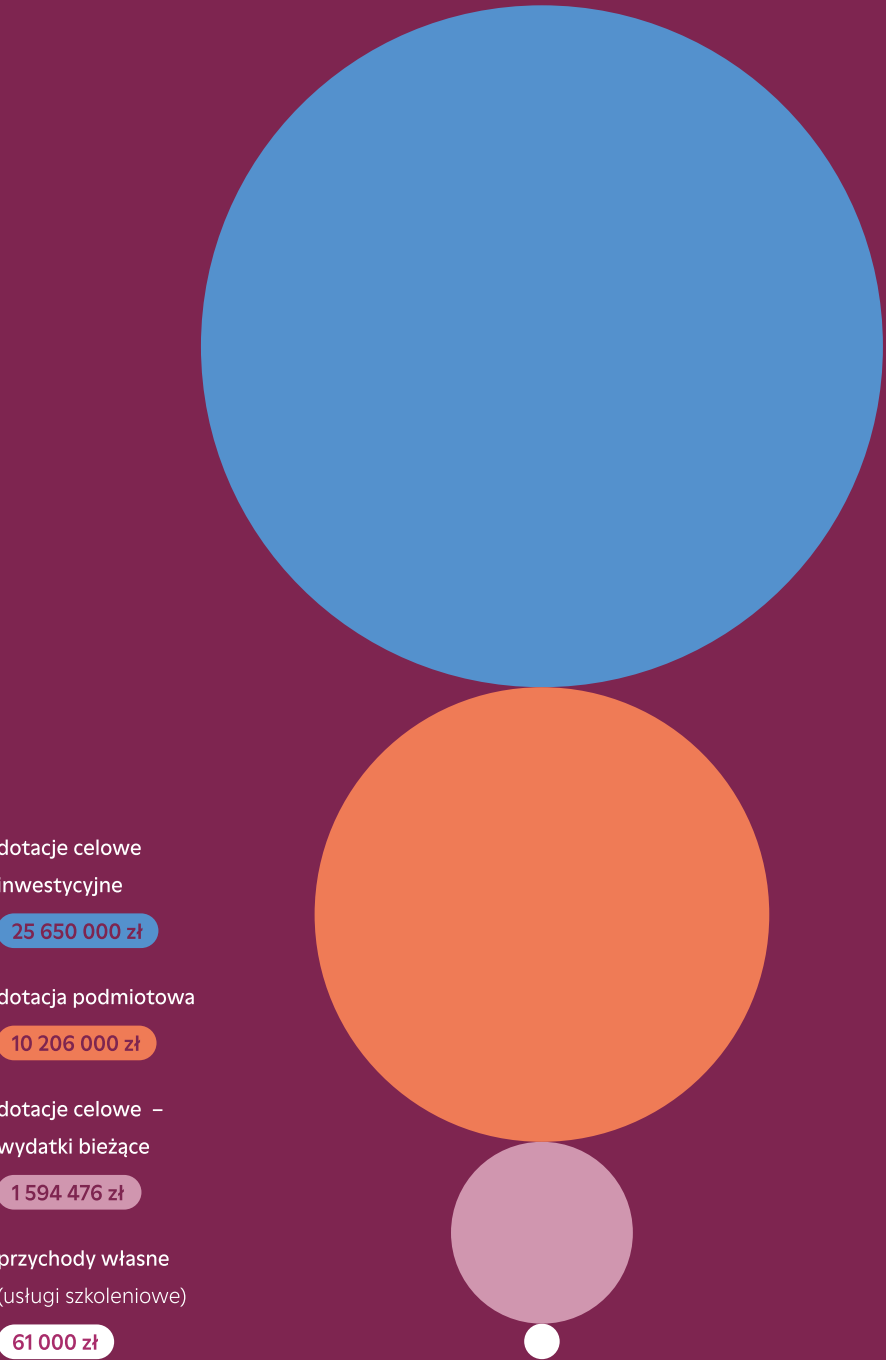
W 2023 r. zorganizowaliśmy również dwie wizyty studyjne do podobnych międzymuzealnych centrów magazynowo-konserwatorskich w Danii i Finlandii. Do udziału w wizytach zaprosiliśmy pracowników wielooddziałowych muzeów, które planują inwestycje magazynowe na własne potrzeby (Muzeum Narodowe w Poznaniu, Muzeum Narodowe w Warszawie, Zamek Królewski na Wawelu).

W 2024 r. będą kontynuowane prace nad konstrukcją budynku, czyli wzniesienie ścian żelbetowych, oraz konstrukcja pod drogi wewnętrzne. Ponadto będziemy pracować nad wnioskiem do programu FEnlKS i rozpoczniemy budowę zespołu przyszłego oddziału NIM.

PANOPTIKUM jako oddział Narodowego Instytutu Muzeów zapewni szeroki wachlarz usług dla muzeów z całej Polski, stanie się ważną instytucją wspierającą rozwój kadr muzealnych, zapewniającą bezpieczeństwo przechowywanych zbiorów, edukującą i ułatwiającą dostęp do kultury.

Już dziś, w fazie projektowej, PANOPTIKUM jest wskazywany na forum europejskim za wzorcowy przykład inwestycji muzealnej zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju. Jest doskonałym przykładem powiązania rozwoju kultury z rozwojem gospodarczym, ma wpływ na włączenie społeczne i innowacje poprzez wprowadzenie nowej jakości działań zarówno w sferze kultury, jak i gospodarki.

Dotacje

Dotacje celowe inwestycyjne:

- budowa PANOPTIKUM – centrum kompetencji dla muzeów: 22 000 000 zł
- program Rozbudowa zbiorów muzealnych: 3 500 000 zł
- zakup licencji oraz obsługa systemu WITKAC: 150 000 zł

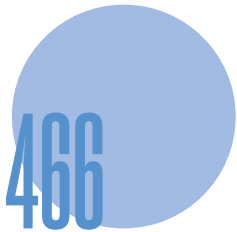

Dotacje celowe – wydatki bieżące:

- współpraca z muzealnikami z Ukrainy na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa zbiorów muzealnych i promocji zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego: 200 000 zł
- działalność Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji zasobów muzealnych: 119 000 zł
- obsługa inicjatywy Joint Programming Initiative on Cultural Heritage: 210 000 zł
- koszty realizacji projektu historyczno-badawczego DECORUM: 240 000 zł
- 2. etap zadania MUZEOMETR: Zintegrowany system parametryzacji i oceny efektywności muzeów oraz innych instytucji kultury działających w obszarze polityki pamięci: 183 616 zł
- organizacja Kongresu przedstawicieli muzeów wpisanych do Państwowego Rejestru Muzeów prowadzonego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz 43. edycja Konkursu na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2022: 250 000 zł
- obsługa administracyjna inwestycji A.2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju objętej Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO): 210 515 zł
- koszty obsługi programu Rozbudowa zbiorów muzealnych realizowanego jako program własny: 33 650 zł
- koszty obsługi programu Izby Pamięci realizowanego jako program własny: 125 000 zł
- koszty obsługi programu rządowego z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego Wspieranie działań muzealnych: 22 695 zł

1152

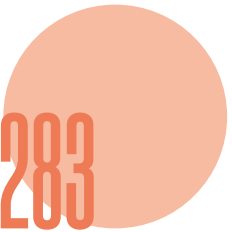
wszystkich przeszkolonych
muzealników

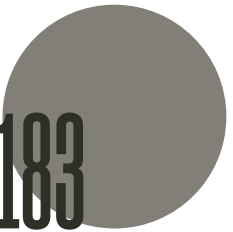
muzeów wzięło udział
w badaniu Infrastruktura i bezpieczeństwo

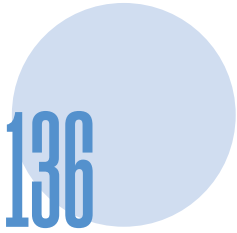
zgłoszeń do konkursów
organizowanych przez
NIM

przeszkolonych
muzealników z Ukrainy

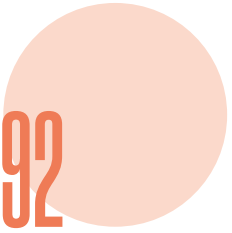
ankiety muzealne
złożone w projekcie
MUZEOMETR

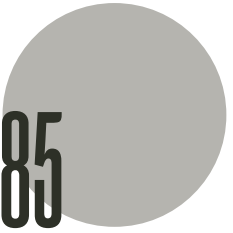
dofinansowanych
projektów w ramach
programów NIM

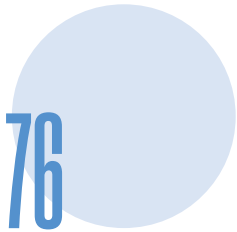
publikacje w serwisie
Straty muzeów, straty
zabytków

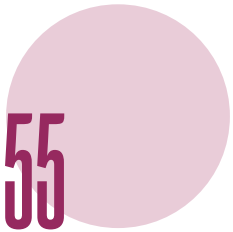
uzgodnione statuty
i regulaminy muzeów

skoordynowanych
transportów zbiorów
muzealnych

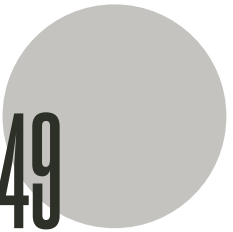
opinii dotyczących
projektów zabezpieczeń
w muzeach i zabytkach

dni szkoleniowych
łącznie

przyznane immunitety
muzealne

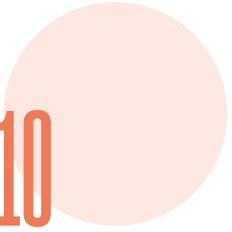
pracowników

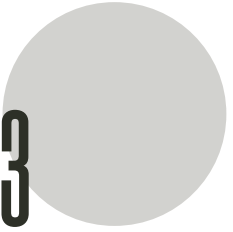
przeprowadzonych
szkoleń

lustracji muzeów
i zabytków budowlanych
w związku z kwestiami
bezpieczeństwa

dotacji celowych
bieżących

dotacje celowe
inwestycyjne

Struktura organizacyjna NIM

Dział Komunikacji i Współpracy Muzealnej

kierownik

Jacek Górka

(+48) 22 25 69 634

jgorka@nim.gov.pl

Dział Ochrony Zbiorów Publicznych

kierownik

Krzysztof Osiewicz

(+48) 22 25 69 615

kosiewicz@nim.gov.pl

Dział Rozwoju Kadr Muzealnych

kierownik

Monika Jędralska

(+48) 22 25 69 627

mjedralska@nim.gov.pl

Dział Zarządzania Zbiorami Muzealnymi

kierownik

Alicja de Rosset

(+48) 22 25 69 625

aderosset@nim.gov.pl

Dział Programów Wsparcia Finansowego

kierownik

Monika Czartoryjska

(+48) 22 25 69 629

mczartoryjska@nim.gov.pl

Dział Informatyki

kierownik

Arkadiusz Świątek

(+48) 22 25 69 648

aswiatek@nim.gov.pl

**Narodowy
Instytut Muzeów**

ul. Topiel 12
00-342 Warszawa

(+48) 22 25 69 603
biuro@nim.gov.pl

www.nim.gov.pl

